

Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

basisinrichtingsplan hoofdstructuur

De Volgerlanden

februari 2003
aangepast september 2003

KulperCompagnons

Stichting voor Ruimtelijke Ordening in Architectuur BV

Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

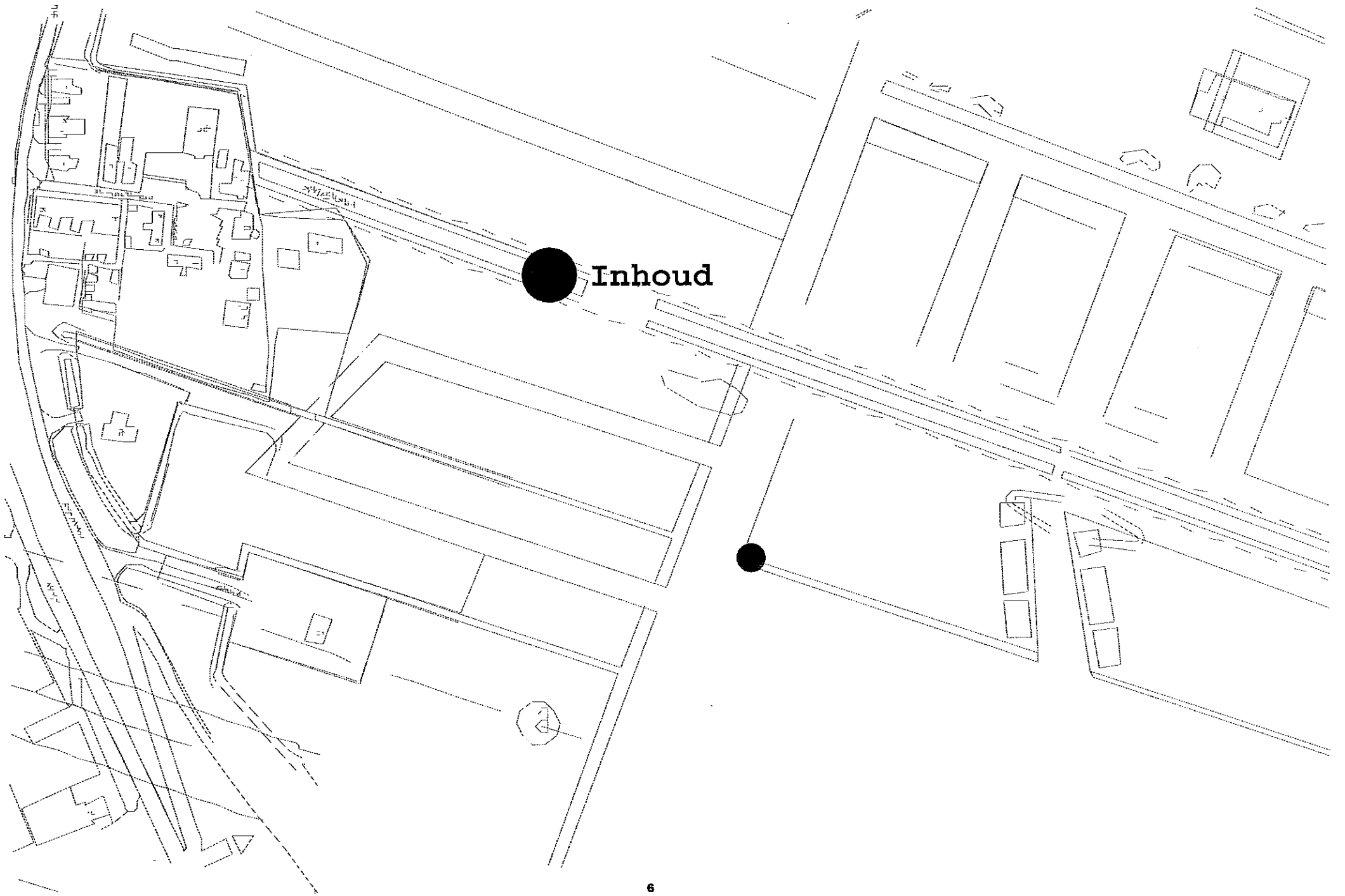
basisinrichtingsplan hoofdstructuur

De Volgerlanden

februari 2003
aangepast september 2003

KuiperCompagnons
Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Architectuur BV

204.450.89

Inhoud

Inhoudsopgave

1. Inleiding

- 1.1. Achtergronden 9
- 1.2. Doel van deze rapportage 9
- 1.3. Procedurele aspecten 9
- 1.4. De opdracht 9
- 1.5. De Volgerlanden in relatie tot zijn omgeving 9
- 1.6. Programma van eisen, randvoorwaarden en uitgangspunten 9
- 1.7. Handboek Inrichting 9

2. Het Stedenbouwkundig plan (november 1999)

- 2.1. Korte kenschets van het plan 12
- 2.2. Aanpassingen van het stedenbouwkundig plan van november 1999 12
- 2.3. De hoofdstructuur 12

3. Profielen van de hoofdstructuur

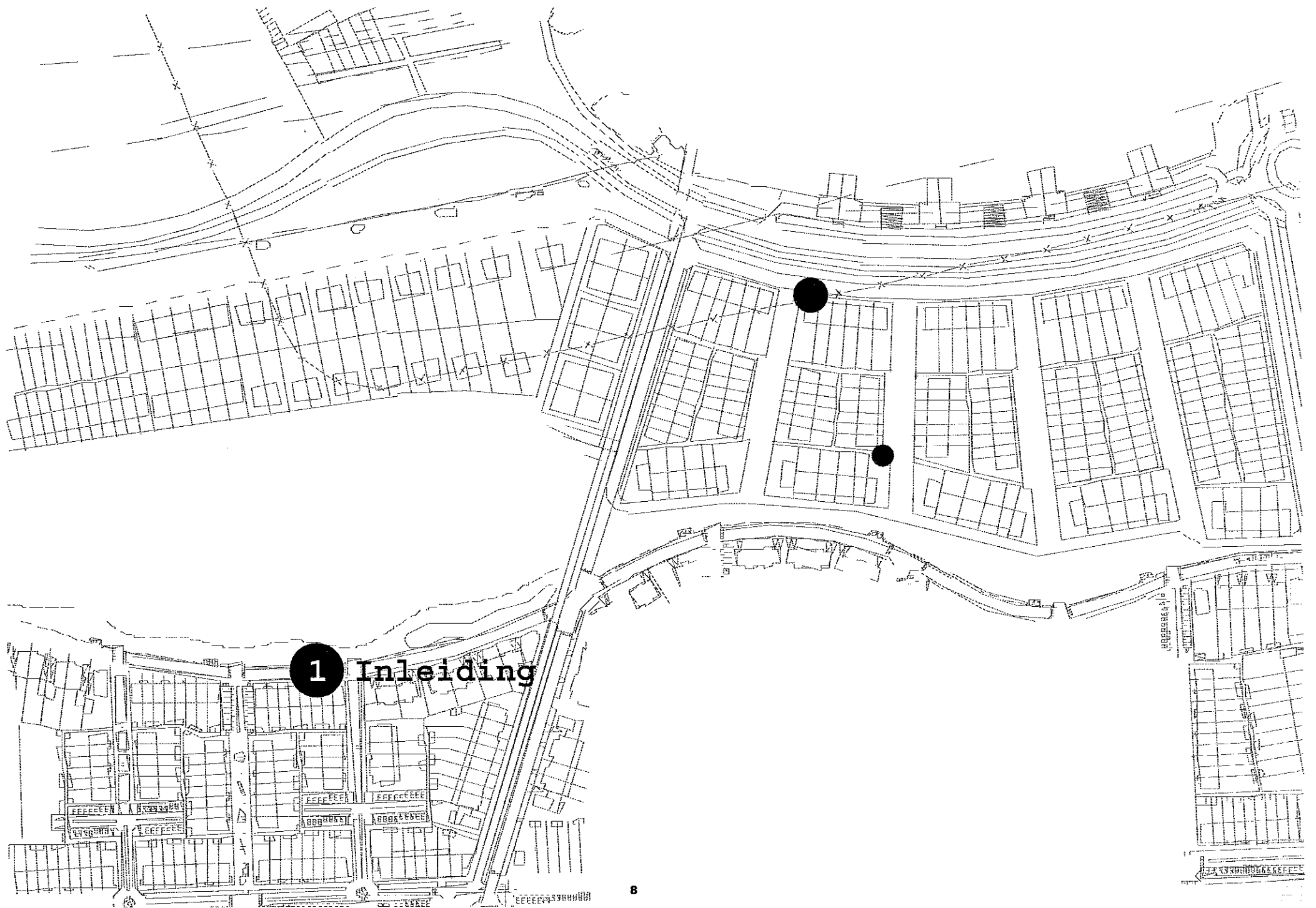
- 3.1. De Krommeweg 36
- 3.2. De Amandelgaarde 39
- 3.3. De Jacobustocht 41
- 3.4. Het (verlengde) Perenlaantje 43
- 3.5. De Sophialaan 45
- 3.6. Het Hooftlaantje 47
- 3.7. De Riellaan 49
- 3.8. De Laan van Welhorst 51
- 3.9. De Vrouwgelenweg 53
- 3.10. De Veersedijk 55

4. De Hoofdstructuur

- 4.1. Structurende elementen 18
- 4.2. Verkeer, langzaam verkeer en openbaar vervoer 20
- 4.3. Ecologische verbindingen 22
- 4.4. Groenstructuur 24
- 4.5. Water 26
- 4.6. Speelvoorzieningen 28
- 4.7. Kabels, leidingen en overige nutsvoorzieningen 30
- 4.8. Overige belemmeringen 32
- 4.9. Basisinrichtingselementen 34

5. Het vervolg

58

1 Inleiding

1 Inleiding

1.1 Achtergronden

Op 1 november 1999 is door de raad het bestemmingsplan "De Volgerlanden-Betuweruife" vastgesteld. Dit bestemmingsplan is op 20 maart 2002 onherroepelijk geworden. Voor het te realiseren woongebied is daarbij gekozen voor een globale, door burgemeester en wethouders uit te werken bestemming. Gelijkijdig is het stedenbouwkundig plan "De Volgerlanden" vastgesteld, waarin de hoofdlijnen voor de stedenbouwkundige inrichting zijn aangegeven.

Medio 2002 is gestart met het opstellen van een basisinrichtingsplan voor de hoofdstructuur van De Volgerlanden. Het basisinrichtingsplan bestaat uit twee stappen:

- het opstellen van een programma van eisen, randvoorwaarden en uitgangspunten;
- het vastleggen van een basisinrichtingsplan;

1.2 Doel van deze rapportage

Het voorliggende basisinrichtingsplan omvat een beeldvorming van de toekomstige hoofdstructuur van het woongebied De Volgerlanden. In het plan is een samenhangende visie ontwikkeld die als basis dient voor de verdere ontwikkeling. De visie bevat uitgangspunten voor nadere uitwerking en detaillering en dient als kader voor de nog uit te werken deelgebieden van de hoofdstructuur.

Tevens geeft de visie een doorkijk naar ontwikkelingen op termijn voor het gebied tussen de Vrouweferfsweg en de Veersedijk. Voor dit gebied dient het geldende bestemmingsplan nog te worden herzien om verdere ontwikkeling van het woongebied mogelijk te maken.

De opgenomen profielen zijn gedeeltelijk in kleur en gedeeltelijk in zwart-wit getekend. Het gedeelte van het profiel dat in kleur is uitgevoerd is het "harde deel" dat onderdeel uitmaakt van de hoofdstructuur. De gedeeltes in zwart-wit zijn de "zachtere delen"; de exacte vormgeving en maatvoering hiervan zal nader worden bepaald bij de uitwerking van de desbetreffende deelgebieden.

1.3 Procedurele aspecten

Na accordering van dit basisinrichtingsplan door de ambtelijke stuurgroep zal dit plan door het college van burgemeester en wethouders worden vastgesteld. Nadien zullen de in het plan onderscheiden onderdelen in eigen beheer bij het projectbureau nader worden uitgewerkt ten behoeve van de op te stellen (juridische) uitwerkings- en inrichtingsplannen.

1.4 De opdracht

Medio 2002 is gestart met het opstellen van een basisinrichtingsplan voor de hoofdstructuur van De Volgerlanden. Het basisinrichtingsplan bestaat uit twee stappen, te weten het opstellen van een programma van eisen (randvoorwaarden, uitgangspunten) en het basisinrichtingsplan. Na vaststelling van dit basisinrichtingsplan worden de onderdelen nader uitgewerkt.

Onderhavige rapportage omvat een beeldvorming van de hoofdstructuur waarin een samenhangende visie is ontwikkeld die als basis dient voor verdere uitwerking. De visie vormt tevens het uitgangspunt voor de nog uit te werken deelgebieden.

1.5 De Volgerlanden in relatie tot zijn omgeving

De woonwijk De Volgerlanden is gelegen tussen twee bebouwde kernen, die van Hendrik Ido-Ambacht en van Zwijndrecht. Ook is de wijk tussen de groene Sophiapolder en de groene polder Sandelingen-Ambacht gelegen. Beide groenelementen zullen gekoppeld worden via de centraal lopende Sophialaan en het Sophiapark. Hierdoor zal de ruimtelijke, ecologische en recreatieve betekenis van deze aaneengekoppelde groenelementen groter worden.

Het gebied waar de woonwijk is geprojecteerd is, heeft een karakteristieke kavelstructuur met lange, rechte lijnen nagenoeg loodrecht op de Veersedijk en is een voormalig glastuinbouwgebied. Deze structuur is ook terug te vinden in de lange lijnen die opgenomen zijn in het stedenbouwkundig plan november, 1999.

De woonwijk De Volgerlanden wordt doorsneden (ondergronds) door de Betuwerij. Deze route is tevens aanleiding voor het openhouden van de Sophialaan, die hierdoor een ruime maat krijgt en een bijzonder element vormt in het geheel.

1.6 Programma van eisen, randvoorwaarden en uitgangspunten

Voor het opstellen van een basisinrichtingsplan voor de hoofdstructuur is het noodzakelijk programmatische randvoorwaarden en uitgangspunten vast te stellen. In hoofdstuk 3 worden deze uiteengezet in de volgende aspecten, te weten: structurerende elementen, verkeer, ecologie, groen, water, spelen, kabels en leidingen en overige belemmeringen. Het

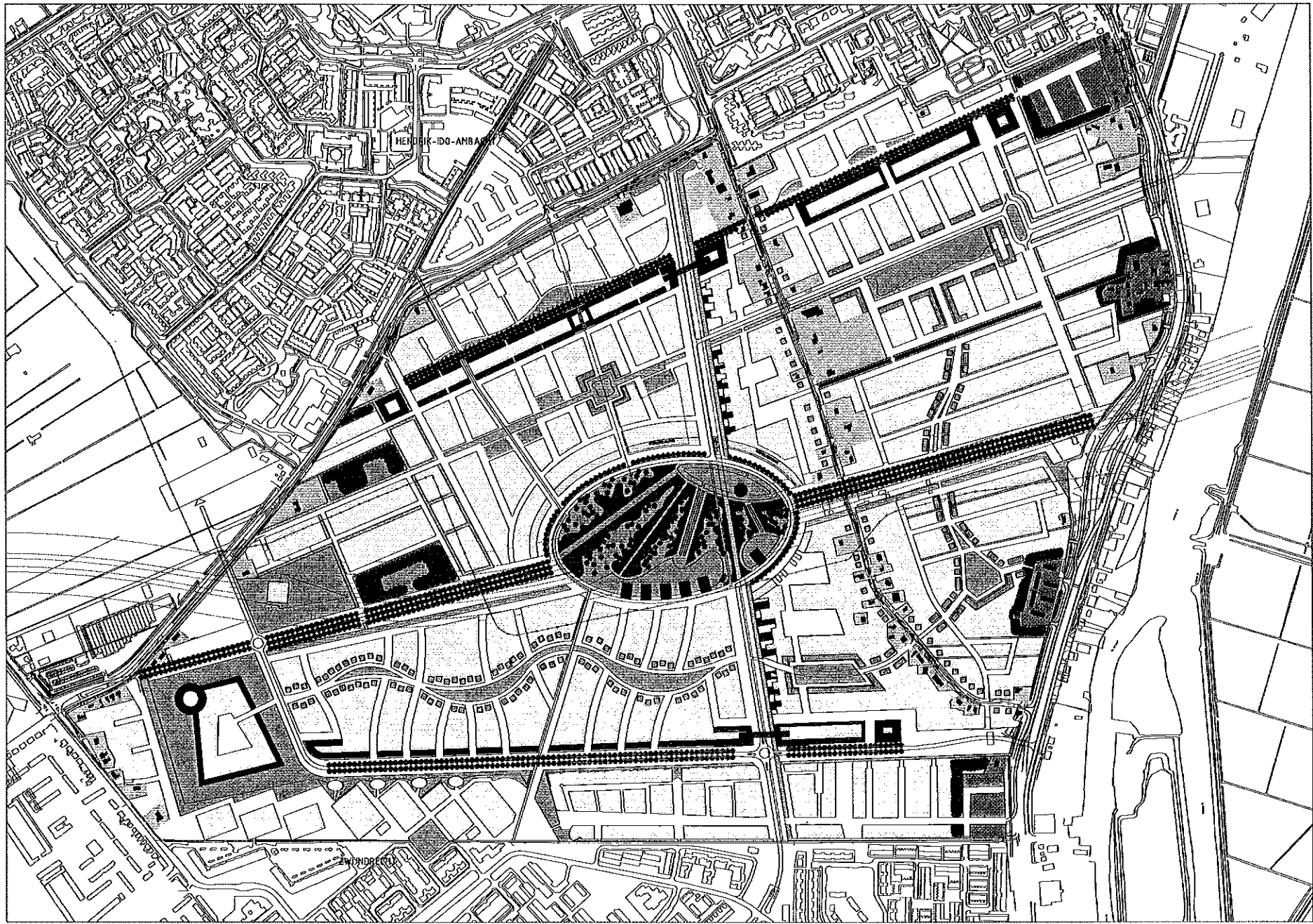
hoofdstuk wordt afgesloten met voorbeelden van inrichtingselementen. Uiteraard dient het basisinrichtingsplan onder meer te worden getoetst op zowel ruimtegebruik als op de financiële haalbaarheid.

1.7 Handboek Inrichting

In maart 2002 is het "Handboek Inrichting" opgesteld door RPS BKH Adviesbureau, Delft. Dit handboek biedt uitgangspunten voor de civiel-technische invulling en randvoorwaarden voor de woonomgeving in De Volgerlanden. Voor de verdere uitwerking van de openbare ruimte in De Volgerlanden dient overeenkomstig dit handboek te worden gehandeld. Indien zich situaties voordoen waarbij afwijkingen van het handboek gewenst zijn, zal dit met redenen moeten worden omkleed.

2 Het Stedenbouwkundig Plan (november 1999)

2 Het Stedenbouwkundig Plan (november 1999)

2.1 Korte kenschets van het plan

De structuur van De Volgerlanden wordt gevormd door een aantal hoofdelementen die een samenhangende structuur binnen het plangebied tot stand brengen.

De twee "voegen" (Noord- en Zuidvoeg) zorgen voor het aansluiten van de huidige "randen" (van de bestaande bebouwde kommen) op de nieuwe wijk. Na deze voegen begint de eigenlijke woonwijk De Volgerlanden.

Dit begin wordt gemarkeerd door de Noord- en de Zuidwand, elk bestaande uit gelijke lineaire bouwblokken, één of meer bomenrijen en een doorgaande openbare ruimte met wegen, paden en verlichting. De entrees van het centrale woongebied, via de hoofdoptsluiting, worden gemarkeerd door "poorten".

Binnen de woonwijk zorgen een opeenvolging van diverse ruimten, die loodrecht op de Veersedijk staan, en het centraal gelegen park voor een duidelijke structuur. Deze lange rechte lijnen zijn een verwijzing naar de voormalige verkavelingsstructuur. Hier tegenover staan de "weeflijnen" die parallel aan de Veersedijk lopen met een geheel ander karakter.

2.2 Aanpassingen van het stedenbouwkundig plan van november 1999

Vanaf november 1999 wordt het stedenbouwkundig plan uitgewerkt in deelprojecten, waarbij op onderdelen veranderingen worden doorgevoerd die passen binnen de hoofdlijnen van het stedenbouwkundig plan. Deze veranderingen betreffen ondermeer de detaillering van de openbare ruimte en de verdere verfijning van de stedenbouwkundige structuur. Sommige aanpassingen hebben te maken met technische aspecten, zoals hellingpercentages en het tracé van de gasleidingen. Andere aanpassingen zijn voortgekomen uit verdere detaillering en uitwerking van het stedenbouwkundig ontwerp of uit programmatische aspecten (woningbouwprogramma, parkeernormen).

Voor de hoofdstructuur kunnen de volgende veranderingen worden genoemd.

Verkeer

Fietsroutes

Het fietspad in het verlengde van de Amandelgaarde was in het stedenbouwkundig plan uit 1999 bedoeld als een doorgaande route met aansluiting op de Veersedijk. Inmiddels is echter duidelijk geworden dat ter plaatse de fysieke ruimte ontbreekt om een aansluiting te maken. Er is daarom niet langer sprake van een doorgaand fietspad. Het pad vormt

nu onderdeel van een recreatieve route met aansluiting op de Onderdijkse Rijweg.

Het doorgaande fietspad wordt verplaatst naar de ten oosten van de Laan van Welhorst gelegen Jacobusdicht. Dit pad kan wel worden aangesloten op de Veersedijk.

Autoverkeer

In het stedenbouwkundig plan 1999 werd de Sophialaan langs de noordzijde van het park geleid en de Laan van Welhorst langs de oostzijde.

In het voorliggende plan wordt de Sophialaan langs de zuidzijde geleid, zodat de noordzijde zoveel mogelijk autovrij blijft ten gunste van het winkelen publiek, schooljeugd en overige passanten. Hierdoor worden de mogelijkheden voor de inrichting van het openbaar gebied vergroot.

De Laan van Welhorst loopt in het voorliggende plan niet langer langs de oostzijde van het park, maar er echt doorheen. Hiervoor is enerzijds gekozen om de as kracht te geven en ook het park deel te laten uitmaken van de beleving van de stedelijke route; anderzijds om in het park de banterewerking van het doorsnijdende verkeer te minimaliseren. Mede door deze aanpassingen is het nu ook noodzakelijk geworden om rotondes in te passen in de Laan van Welhorst.

Het westelijke gedeelte van de Sophialaan zal als een "parkway" vorm gegeven worden met een meer slingerend verloop. Dit is voortgekomen uit het feit dat het technisch gezien onmogelijk is de weg in de lengterichting over de gasleiding heen te leggen. Bovendien geeft een slingerend verloop van de weg de mogelijkheid voor een meer "landschappelijke" ligging in de omringende groen parkstrook.

Stedenbouwkundige elementen

Het Hooflaantje

Het Hooflaantje wordt in De Volgerlanden-Oost aangesloten en doorgetrokken naar het bestaande buurtschapje Hooftwijk. De afbuiging richting het noordelijk gelegen Jacobushof, waarvan in het stedenbouwkundig plan 1999 werd uitgegaan, blijft achterwege. Hierdoor vormt het buurtschapje een duidelijk begin of einde van deze route.

De Terp

In het Hooflaantje ter hoogte van de derde fase is (in de Nota van Uitgangspunten fase 3/5A, december 2001) een nieuw architectonisch element ingepast. Dit element zal als een verhoogde terp worden vorm-

gegeven met als gevolg een bijzondere ligging, waardoor er een grotere woningdifferentiatie ontstaat.

Het Perenlaantje

Het bestaande, historisch zeer waardevolle, Perenlaantje ligt in een bijzonder vormgegeven landschap: diverse fraaie hoogstamvruchtbomen door een glooiend landschap van een voormalig golfterrein. Dit bestaande landschap kan goede uitgangspunten bieden voor een nadere uitwerking van het stedenbouwkundig plan.

De Rietlaan

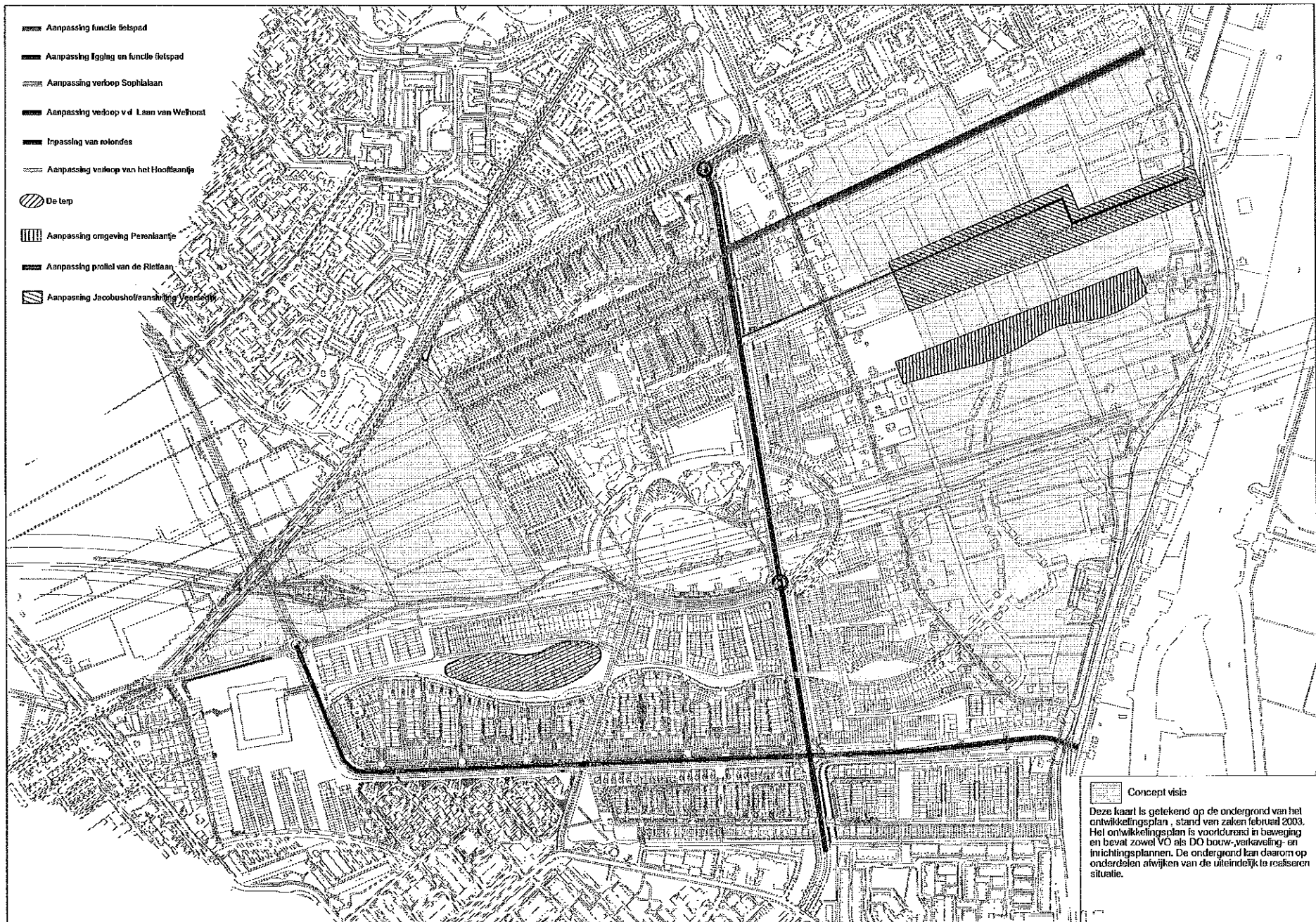
Het profiel van de Rietlaan is enigszins aangepast t.o.v. het stedenbouwkundig plan 1999. De aanpassing betreft een verschuiving van het fietspad aan de zijde van de watergang, tevens zijn de bomen geplaatst tussen het fietspad en de watergang.

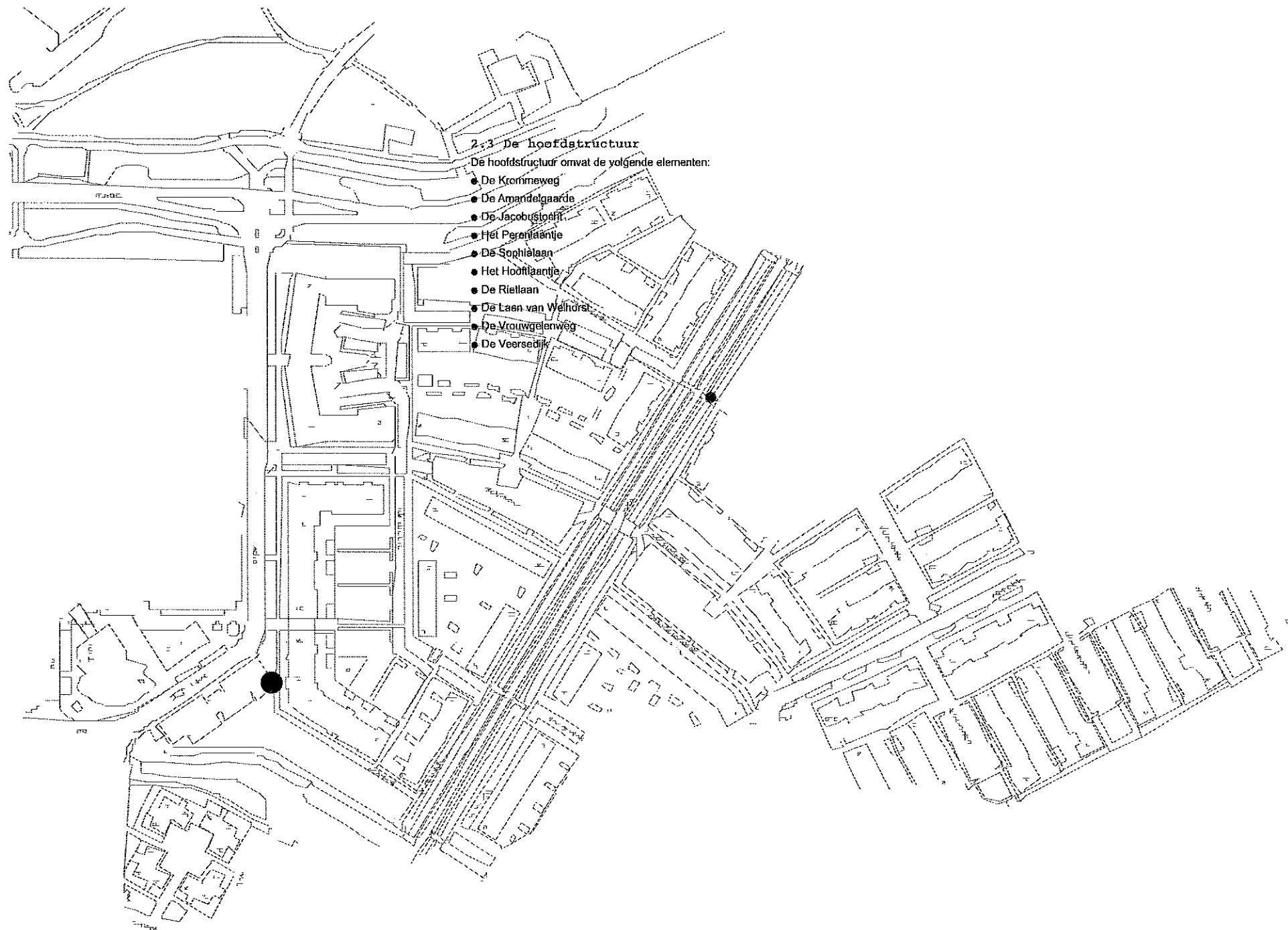
De Jacobushof

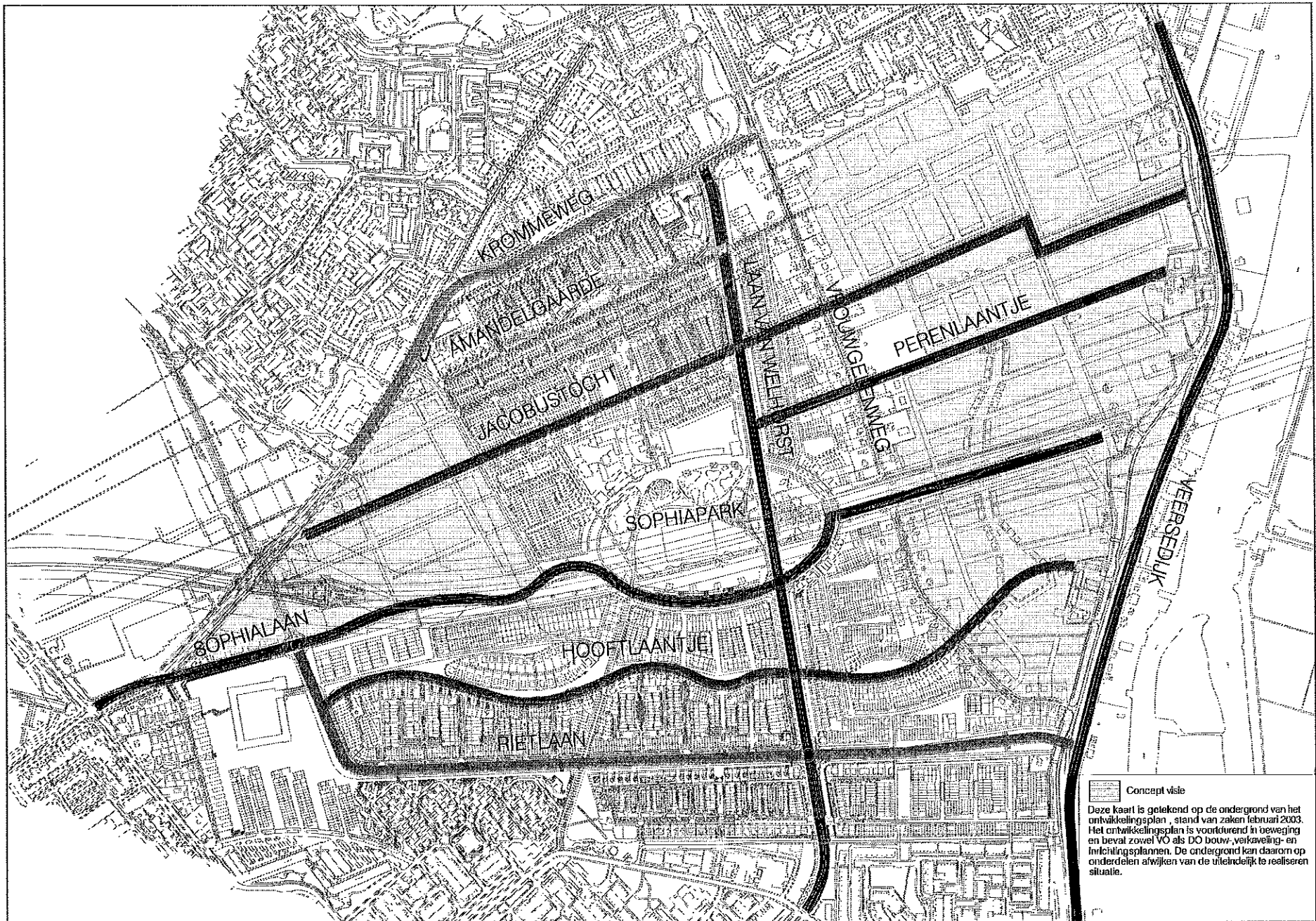
Langs de Jacobusdicht is in de nieuwe situatie een doorgaand fietspad geprojecteerd dat aansluit op de Veersedijk. De maximale helling die fietsers kunnen nemen is 1 op 50. Het te overbruggen hoogteverschil tussen Jacobushof en Veersedijk bedraagt ± 6 meter. De lengte van de helling bedraagt ± 300 meter. Daarom zal mogelijk de vorm van de Jacobushof (en de Jacobusvijver) voor de fietsers naar de Veersedijk worden aangepast.

Groen

De hoofdgroenstructuur wordt in deze nota verder uitgewerkt. Met name de vorm, kleur, soort en de wijze van plaatsing van boomstructuren krijgen bijzondere aandacht. Tevens zullen de groenplannen in samenhang met de openbare verlichting worden afgestemd op de eisen volgens het Politiekeurmerk.

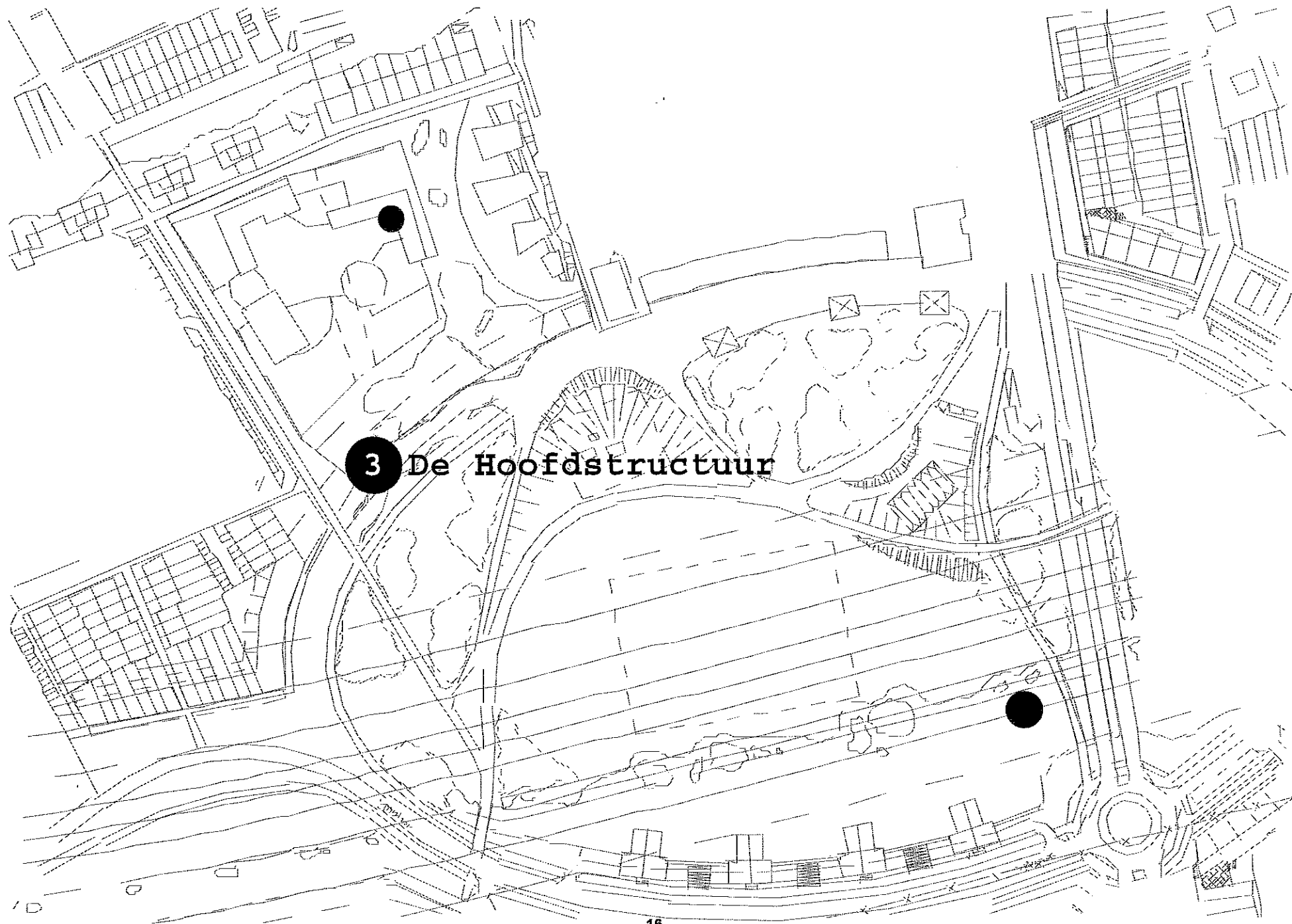

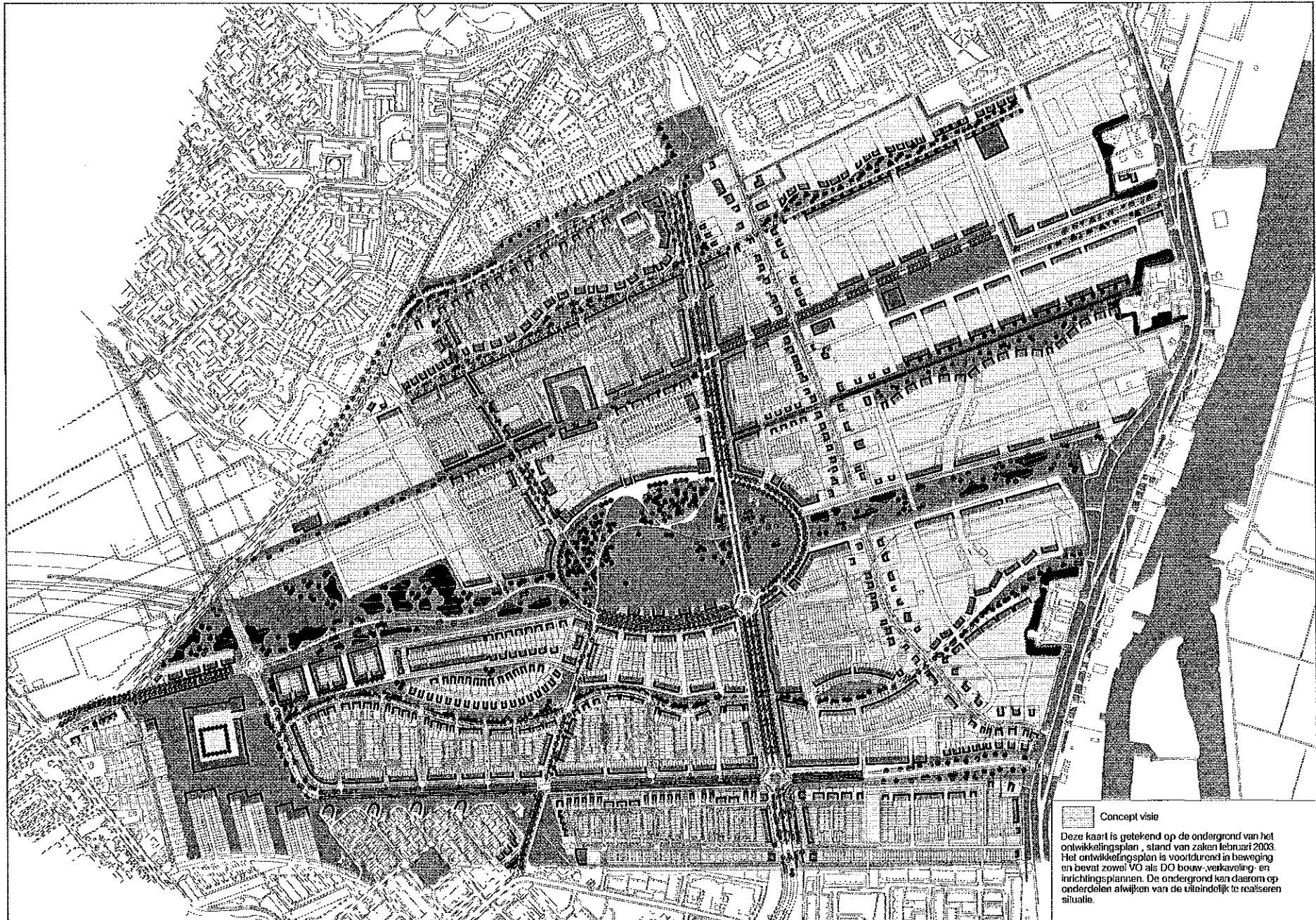

Concept visie
 Deze kaart is getekend op de ondergrond van het ontwikkelingsplan, stand van zaken februari 2003. Het ontwikkelingsplan is voortdurend in beweging en bevat zowel VO als DO bouw, verkeers- en inrichtingsplannen. De ondergrond kan daarom op onderdelen afwijken van de uiteindelijk te realiseren situatie.

3 De Hoofdstructuur

Concept visie

Deze kaart is getekend op de ondergrond van het ontwikkelingsplan, stand van zaken februari 2003. Het ontwikkelingsplan is voortdurend in beweging en bevat zowel VO als DO bouw-, verkaveling- en inrichtingsplannen. De ondergrond kan daarom op onderdelen afwijken van de uiteindelijk te realiseren situatie.

3 De Hoofdstructuur

3.1 Structurerende elementen

Een middel om een woonwijk tot een bijzonder geheel te maken betreft de gedetailleerde stedenbouwkundige, landschappelijke en architectonische vormgeving. De structurerende elementen dragen bij tot herkenbaarheid, variatie, oriëntatie, hiërarchie en het tot één geheel maken van de woonwijk.

De Krommeweg

Gelegen op de grens van de wijk Krommeweg en De Volgerlanden. Het bestaande profiel en de parkachtige sfeer zullen hier behouden blijven. De beplanting zal hier en daar aangevuld worden of juist uitgedund. Deze werkzaamheden dienen te worden verricht in het kader van algemeen beheer.

De Noordwand (Amandelgaarde) en de Zuidwand (Rietlaan)

Deze twee elementen dragen sterk bij aan het begrenzen van De Volgerlanden. De wanden omhullen, beschermen en geven De Volgerlanden identiteit. Ook bepalen ze de ruimte van de aanliggende profielen en geven deze een stedelijk karakter mee.

De wanden zullen een aaneengesloten en rijzige architectuur krijgen als een soort van stadsmuur. Aan het begin en einde van de wanden zullen "torens" zorgen voor de beëindiging van de wanden.

Het stedelijke karakter van de Noordwand (Amandelgaarde) wordt versterkt door de rij watercressen, terwijl de open structuur van de voeg wordt ingericht als een parkachtige strook met losse gevarieerde beplanting.

De Rietlaan is tevens de verbindende schakel tussen de Zuidwand en de Zuidvoeg. Het stedelijk karakter wordt hier benadrukt door een dubbele boomrij.

Het Kasteel

Het "laagste" deel van de woonwijk wordt gemarkeerd door Het Kasteel. Dit kasteel vormt de westelijke beëindiging van de Zuidwand en is ook een afsluiting van het Hooftlaantje. Tegelijkertijd ligt het in het entreegebied vanuit het westen en op het scharnierpunt van de groene route Rijsoord, Sandelingen-Ambacht, Sophiapark, Sophiapolder.

Het kasteel is een verwijzing naar de historische Romeinse route Langeweg / Rotterdamseweg naar Dordrecht. De identiteit van dit element wordt gevonden door de plek in groter verband, door de locatie in detail (ligging in het water), door de centrale ruimte en door een unieke buitengevel met een toren.

De Poorten

De twee poorten geven toegang tot het centrale gebied van de wijk via de Laan van Welhorst. Hierdoor worden "begin" en "einde" van de wijk gemarkeerd. De doorsnijding van de wanden wordt door deze verbijzondering expliciet gemaakt.

De Jacobusocht

De Jacobusocht vindt zijn oorsprong in de Jacobushof. Binnenkomend in de wijk vanaf de A15 is de Jacobushof te zien als een markante binnenruimte die identiteit verleent aan de wijk. Hoge wanden omsluiten de grote ruimte en bevatten bijzondere elementen, die een grote maat hebben en die zo zijn gepositioneerd alsof zij daar als toeschouwers staan rondom het speelveld.

Het "Waterplein" vormt een tweede architectonisch element aan de Jacobusocht. Dit is juist een interne en besloten ruimte die omsloten is door woningen die direct verbinding hebben met dit waterplein.

De noordkant van de Jacobusocht wordt ondersteund door een strakke kademuur met een statige rij moerascressen en larigs. De zuidzijde heeft een natuurlijk karakter met waterminnende soorten als wilg en eik in een los verband.

Het Perenlaantje

Het Perenlaantje is van grote historisch-culturele betekenis. Het laantje wordt gevormd door een gebogen constructie met iepen. Samen met de omliggende hoogstamfruitbomen, het licht golvende terrein en de watervlakken vormt dit een zeer herkenbaar en karakteristiek beeld. Het Perenlaantje wordt op eigenwijze wijze verbonden met de Laan van Welhorst door middel van een dubbele rij bloesembomen (zonder lei-constructie).

De Sophialaan en het Sophiapark

De Sophialaan is een langgerekt park waar voor een deel een gebiedsontsluiting doorheen gaat. Deze brede groene laan wordt onderbroken door het Sophiapark. De parkwanden markeren de vorm van de groene centrale ruimte en dienen zoveel mogelijk een aaneengesloten bebouwing te vormen. De architectuur heeft onder meer tot doel om als "decor" te dienen van de parkruimte. Het Sophiapark krijgt een parkachtige sfeer met een natuurlijke inrichting van groen en waterpartijen. De inrichting sluit af op de natte en droge ecologische verbindingsfunctie van deze zone.

Het Hooftlaantje

Het Hooftlaantje loopt van het Kasteel, via Ambachtshoven en het Waterrijk naar de buurtschap Hooftwijk. Deze recreatieve route heeft een parkachtig-romantische sfeer, die ondersteund wordt door een kleinschalige architectuur. Ook de verhoogde terp krijgt een kleinschalige en landelijke uitstraling.

De Laan van Welhorst

De Laan van Welhorst is het enige grote element dat in noord-zuidrichting door de overige structuren heen steekt.

Deze statige laan wordt versterkt door een drievoudige rij bomen en door een stedelijke wand aan de oostzijde die met de voet in het water staat. De architectuur is markant en de hoogteaccenten hebben hun eigen herkenbare uitspraling en architectuur.

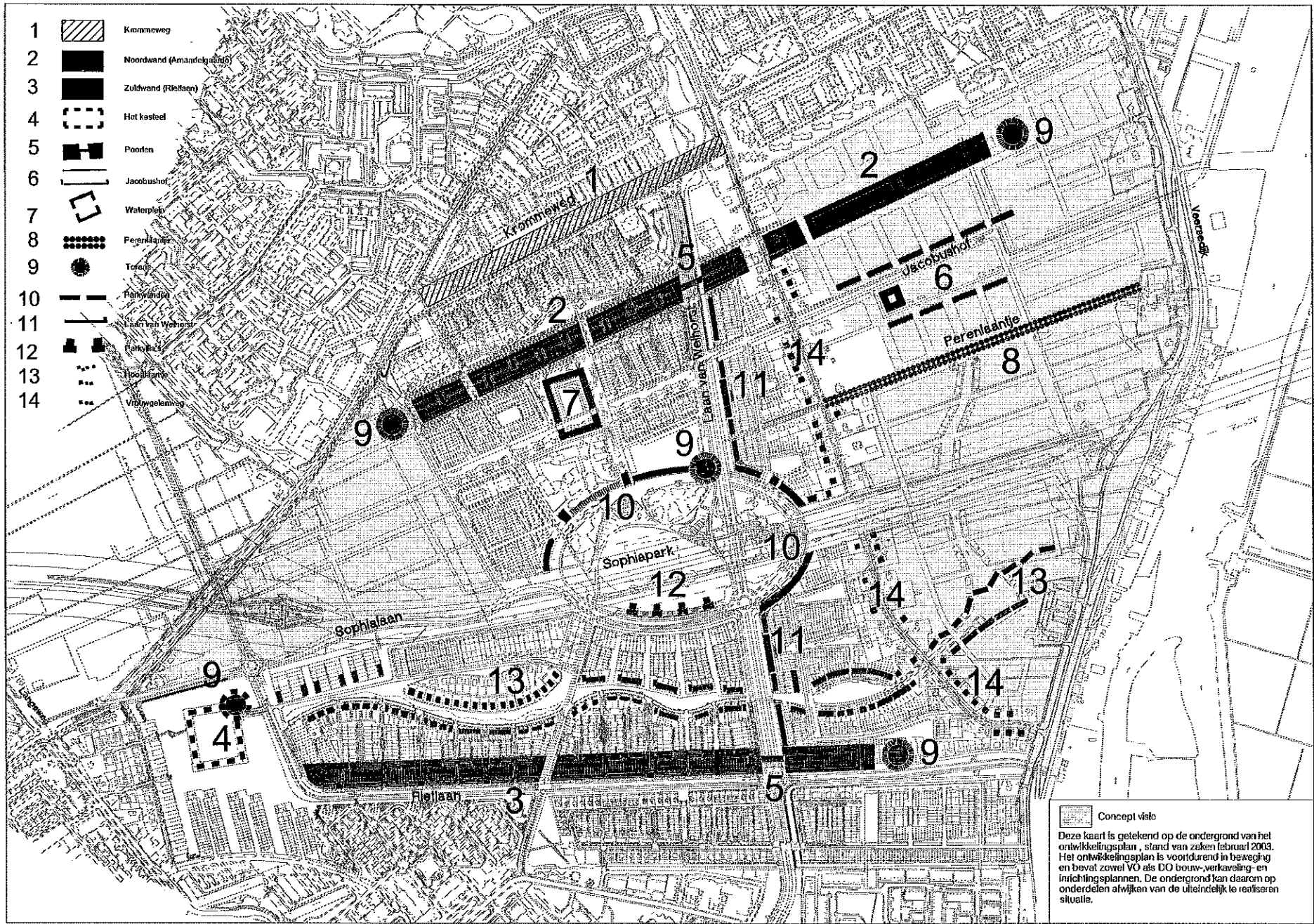
De Vrouwelenweg

Voor de Vrouwelenweg wordt het bestaande karakter met vrijstaande woningen gehandhaafd. Nieuwe bebouwing zal zich in deze structuur kunnen voegen met een groen-landelijk karakter.

De Veersedijk

De Veersedijk vormt de begrenzing aan de oostzijde van de woonwijk en heeft een belangrijke waterkerende functie. Het is een hoog en in het oog springend element met een mooi uitzicht over de woonwijk en het buitengebied. Het bestaande profiel zal ongewijzigd blijven, waarbij alleen onderhand de dijk de groene functie versterkt zal worden.

Voor het gebied tussen de Vrouwelenweg en de Veersedijk is een doorzicht gegeven naar toekomstige ontwikkelingen. Voor de herinrichting van dit gebied zal te zijner tijd een herziening van het bestemmingsplan worden opgesteld.

● structurerende elementen

3.2 Verkeer, langzaam verkeer en openbaar vervoer

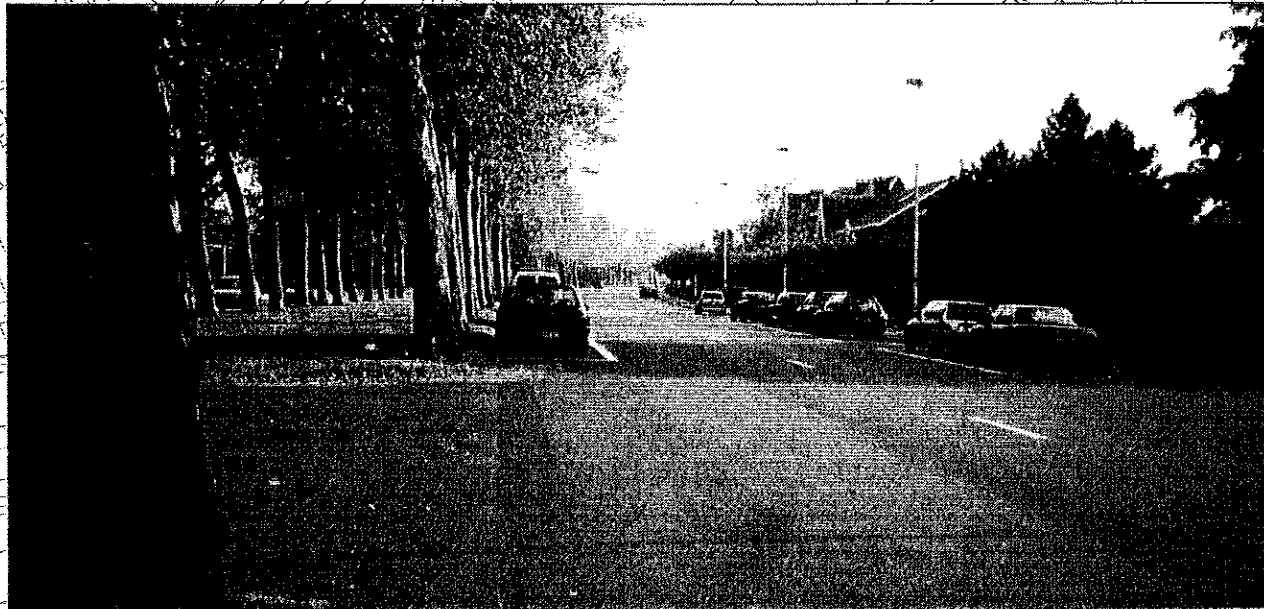
Bij de vormgeving van de verkeersstructuur worden de uitgangspunten van "duurzaam veilig" gehanteerd. De kern hiervan is dat de weggebruiker duidelijk de functie van de weg waarop hij zich bevindt kan herkennen.

De ontsluitingswegen worden opgedeeld in drie categorieën, namelijk in gebiedsontsluitingswegen, buurtontsluitingswegen en erfontsluitingswegen. In de hoofdstructuur komen alleen de eerste twee categorieën voor. De gebiedsontsluitingswegen (Laan van Welhorst, Krommeweg, Jacobuslaan (oost), Sophialaan (west), Rietlaan en Veersedijk), zorgen voor de doorgaande verkeersbewegingen (snel- en langzaam verkeer). De buurtontsluitingswegen zorgen voor de directe ontsluiting en toegang tot de verschillende woonbuurten. De hoofdwegen markeren grote stedelijke ruimten en maken het woongebied ook vanuit de verkeersbeweging sterk herkenbaar.

De route via de Laan van Welhorst moet bestempeld worden als de zogeheten Hoogwaardige Openbaar Vervoersroute (HOV) en vormt een belangrijke schakel van de toekomstige totale ringstructuur voor hoogwaardig openbaar vervoer in de Drechtsteden. Een gewone buslijn zou in de toekomst via het westelijk deel van de Sophialaan kunnen gaan lopen.

Er is een diversiteit aan wegbeelden van de gebiedsontsluitingswegen. Elk heeft een eigen karakter.

- De Rietlaan is een stedelijke ruimte met een markant asymmetrisch profiel (ruimtelijk, architectonisch en landschappelijk).
- De Sophialaan, als "Parkway" getraceerd, komt vanaf de A16 (de Ambachtse Zoom), maakt via de zuidrand van het Centrale park een verbinding met de Laan van Welhorst.
- De Veersedijk is een sterk ruimtebepalend hoog element.
- De twee opritten naar de Veersedijk zijn ook sterk ruimtebepalend en vormen tevens een markante toegang tot de woonwijk.
- De Laan van Welhorst met grote diversiteit aan architectuurbeelden.
- De bestaande Krommeweg is een weg in een binnenstedelijk groengebied.
- De Jacobuslaan is de verbinding van het Noordeinde naar de Laan van Welhorst via de Jacobushof.

3.3 Ecologische verbindingen

Het gebied De Volgerlanden wordt aan beide zijden begrensd door ecologisch waardevolle gebieden. Aan de oostzijde de Sophiapolder aan de westzijde het gebied langs de Ambachsezoom dat kan worden ingericht als uitloper van Sandelingen-Ambacht.

De ontwikkeling van De Volgerlanden biedt kansen om een ecologisch waardevolle verbinding tussen deze beide gebieden te scheppen. Naast deze bestaande groengebieden is er een plan om de ecologische verbindingzone nr. 70 te realiseren tussen Kijfhoek en Sophiapolder. Deze verbinding is voornamelijk van belang voor de kleinere dieren en insectsoorten. De doelsoorten zijn het Landkaartje (een vlindersoort) en de Bramensprinkhaan. Hiermee zal rekening gehouden worden bij de verdere inrichting van deze zone, die via de Sophialaan en het park loopt. Het Sophiapark en de Sophialaan kunnen door de beschikbare maat en inrichting vorm worden gegeven als een droog/natte ecologische verbinding. Daarnaast kunnen de Jacobustocht en Rietlaan (nat), het Hooftlaantje (droog) op een lager niveau een bijdrage leveren in de ecologische verankering van het gebied.

Aan de Jacobustocht zal ecologische betekenis moeten worden gegeven door de specifieke inrichting van de zuidelijke oeverzone. Het Hooftlaantje kan diverse groefvoorzieningen verbinden welke als stapstenen fungeren voor vogels en vlinders.

Daar waar het gebied De Volgerlanden grenst aan de Veersedijk kan het onderdijkse gebied met water en groen een ecologische functie vervullen.

Aan de westzijde van het plangebied kan het water van de verbrede bestaande kavelsloten en rond het nieuwe kasteel worden benut om een waterrijk gebied te scheppen.

De diverse ecologische potenties kunnen worden benut om ter plaatse een karakteristieke woonsfeer te scheppen.

3.4 Groenstructuur

De groenstructuur begeleidt en versterkt de architectonische elementen. Tevens dient de groenstructuur bij te dragen aan de sfeer en het karakter van de ruimte.

Bij de inrichting is er rekening gehouden met de toekomstige ligging van kabels en leidingen, voor zover thans bekend. Tevens wordt rekening gehouden met de plaatsing van lichtmasten overeenkomstig de eisen van het Politiekeurmerk.

Hieronder worden de uitgangspunten geformuleerd bij de inrichting van de onderscheiden planellementen.

De Lanen

De Noordwand en Zuidwand zullen worden begeleid door een strakke rij stalige grote bomen die de stedelijke sfeer versterken. Bij de Zuidwand zal dit een dubbele rij grote bomen met een dichte kroon zijn die een gesloten laan vormen. De Noordwand zal begeleid worden door een enkele rij bomen, aan de kant van de wand, met een fijne structuur en een kegelvormige dichte kroon. Aan de noordzijde van de Noordwand zal een losse bomenstructuur komen van verschillende soorten bomen. Deze losse structuur zal zorgen voor het parkkarakter van deze strook.

Het doorgaande culturele karakter van de Laan van Welhorst zal worden aangezet met een drievoudige rij culturele bomen. Deze grote laan is opgespannen tussen de noord- en zuidpoort. Ter plaatse van de voegen vormt de beplanting geen laan maar staan verschillende soorten in een los verband, dit om een duidelijke overgang tussen voeg en woonwijk te maken.

De Jacobustocht krijgt door zijn strakke kade aan de noordkant een cultureel karakter. Hier is dan ook een enkele rij in het westen en een dubbele rij bomen in het oosten voorgesteld die dit ondersteunt. Er wordt wel gekozen voor een soort die meer past bij het natuurlijke karakter van het water en de zuidelijke oever. De zuidoever van de Jacobustocht krijgt een natuurlijk karakter, hier komen dan ook verspreid staande bomen die veel bij het water voorkomen.

Het centraal gelegen Sophiapark krijgt fondom een laan bestaande uit verschillende rijen bomen die de stedelijke allure benadrukken, maar ook een parksfeer oproepen. Ter plaatse van het winkelcentrum en de school zal er een onderbroken enkele rij robuuste bomen komen. Deze

rij zal verspringen naar een drievoudige rij bij het invoegen van de Sophialaan aan de westzijde. Na de kruising met de Laan van Welhorst gaat het terug naar een dubbele rij bomen.

De Parkzone

De Sophialaan is soort langgerekte parkzone waar voor een deel een gebiedsontsluitingsweg doorheen gaat. In deze zone zullen verspreid verschillende soorten bomen en bosschages komen te staan. Hierop vormt de dubbele rij stalige bomen bij het kasteel een uitzondering. Ook ter hoogte van het park wijkt de Sophialaan met haar laanbeplanting af van de overige beplanting in de parkzone.

Bij de inrichting en soortkeuze van de Sophialaan zal rekening gehouden worden met de ecologische verbindingzone nr. 70 die via deze laan loopt. Verder moet er bij het aanplanten gekeken worden naar de hier lopende Betuwe route en de nieuwe ligging van de gasleiding die beperkingen met zich meebrengen. Wellicht is het mogelijk een honden-uitrenggebied in deze parkzone in te passen, beleid hiervoor dient nog nader te worden bepaald.

Het Hooftlaantje heeft een parkfunctie op buurtniveau. De verspreid staande bomen en de verschillende soorten versterken dit karakter. Deze beplanting zal geconcentreerd zijn aan de zuidzijde om de ruimte een eigen romantisch karakter mee te geven en speelruimte vrij te houden.

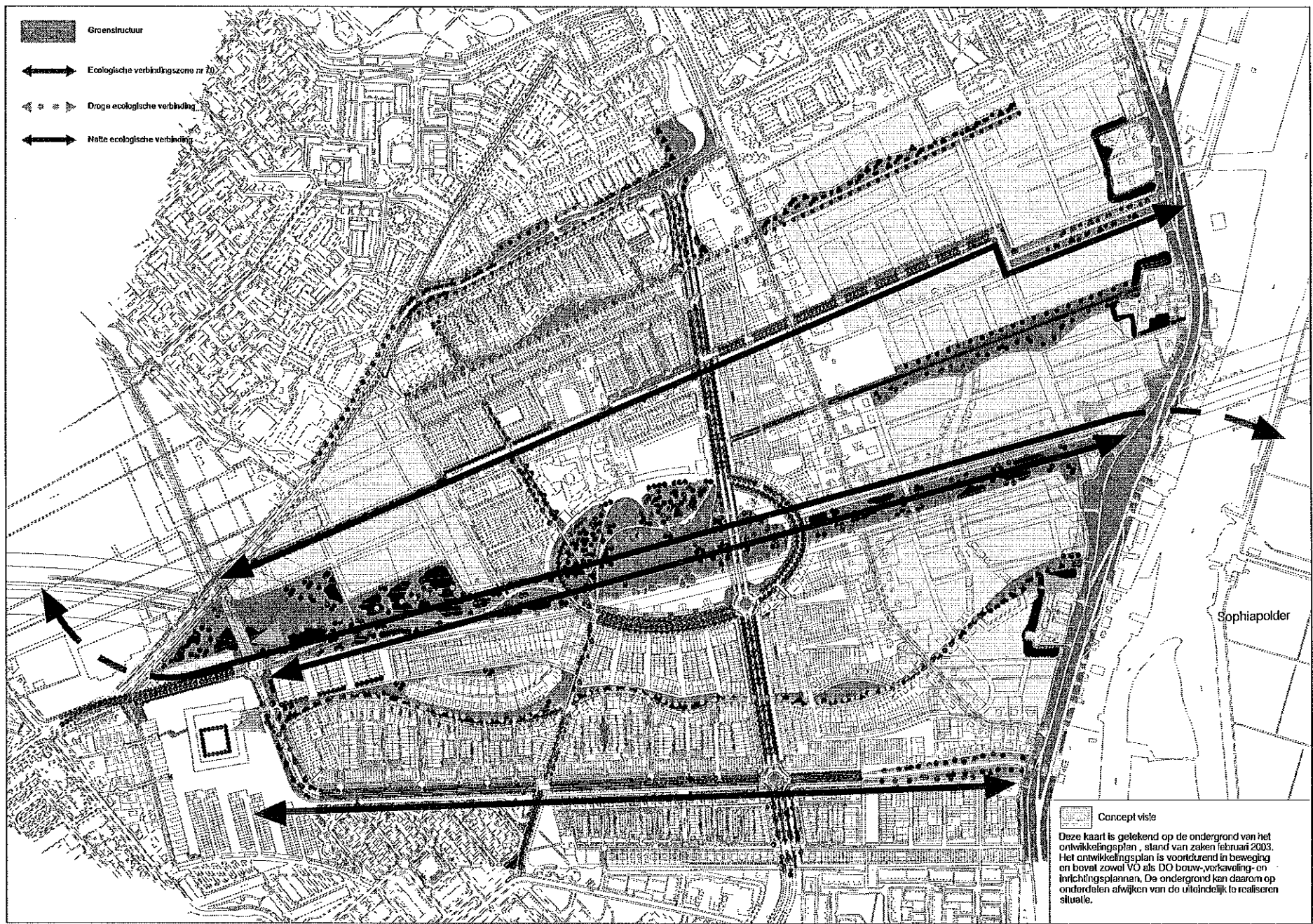
Bestaande elementen

De Krommeweg behoudt zijn huidige beplanting van essen en onderbeplanting; deze zal alleen op sommige plaatsen worden aangevuld of juist uitgedund.

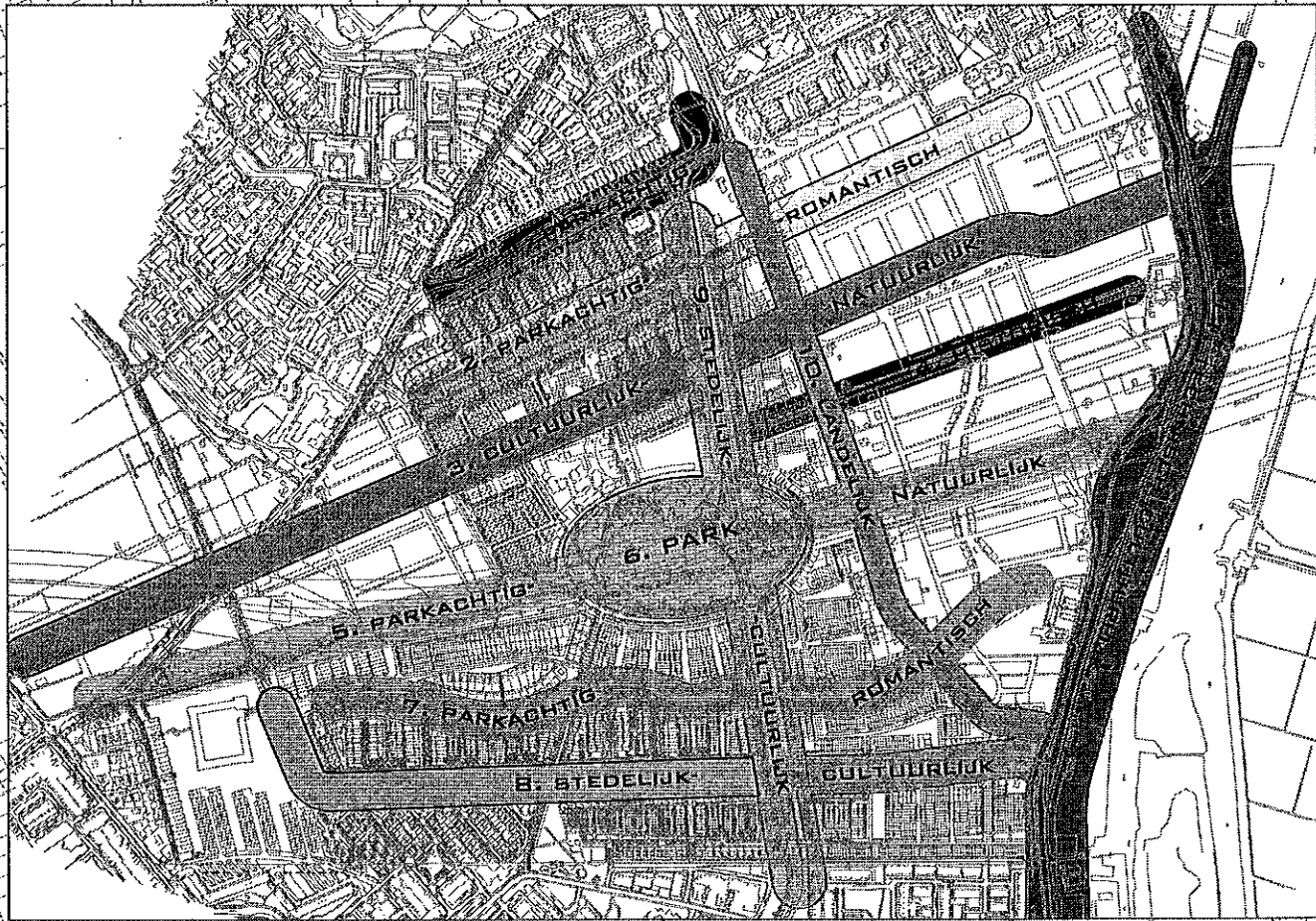
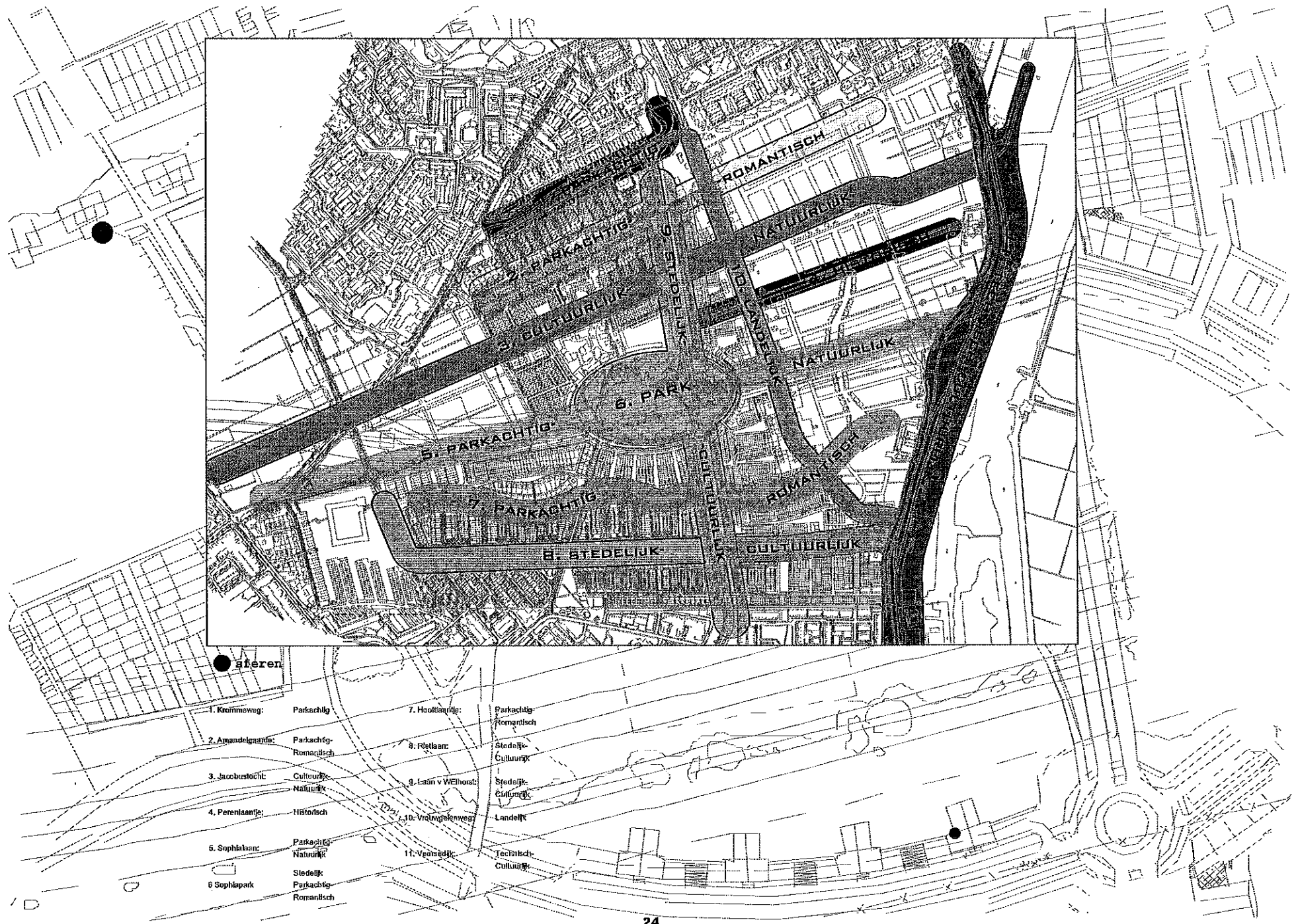
Ook de structuur van de Vrouwetenweg zal gehandhaafd blijven; hier komt dus geen toegevoegde beplanting.

Bij de inrichting van de Veersedijk zal, voor zover mogelijk, worden aangesloten op de plannen voor de Noordbever. Het onderdijkse gebied (aan de oostzijde) zal met water en groen een belangrijke functie vervullen.

Het Perenlaantje wordt in zijn huidige vorm gehandhaafd. Het laantje wordt wel doorgetrokken, maar dan in een andere vorm (vb. andere soort peer en zonder leiconstructie). Dit om het oude van het nieuwe te onderscheiden.

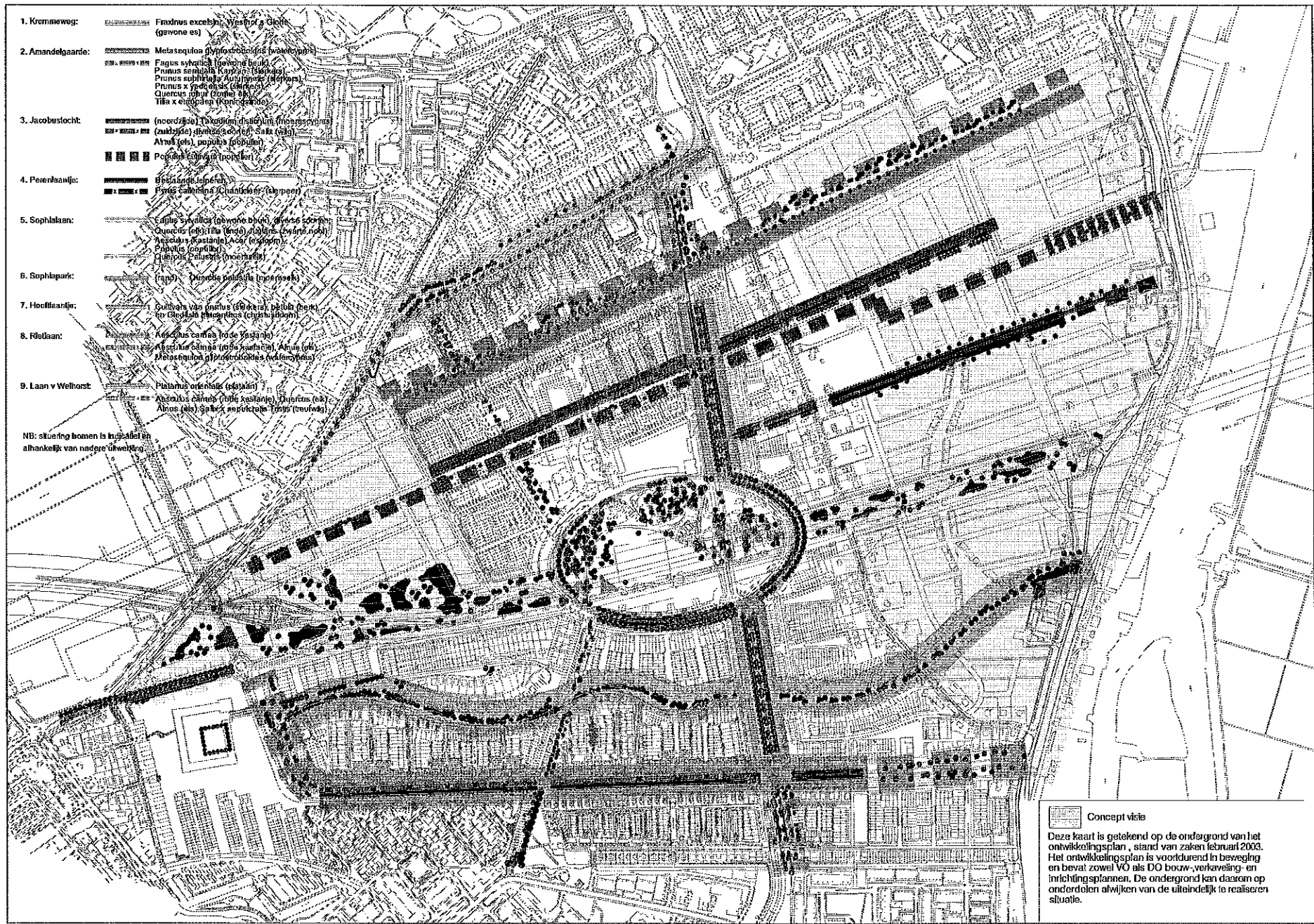

● stieren

1. Krommeweg:	Parkachtig	7. Hootlaan:	Parkachtig-Romantisch
2. Amandelgasthuis:	Parkachtig-Romantisch	8. Rietlaan:	Stedelijk-Cultureel
3. Jacobustocht:	Cultureel-Natuurlijk	9. Laan v. Welhorst:	Stedelijk-Cultureel
4. Perenlaan:	Historisch	10. Vrolijkeweg:	Landelijk
5. Sophialaan:	Parkachtig-Natuurlijk	11. Veenbedijk:	Technisch-Cultureel
6. Sophiapark:	Parkachtig-Romantisch		

3.5 Water

De waterstructuur maakt in ruimtelijk en functioneel opzicht deel uit van de groenstructuur.

De waterstructuur is in hoofdlijnen als volgt te omschrijven.

De waterlopen zijn voor een groot deel gebaseerd op de bestaande kavelstructuur.

Het systeem van de waterlopen is onder meer gebaseerd op de civiel-technische uitgangspunten met betrekking tot de waterhuishouding. Dit betreft onder meer het minimum van het totale oppervlak (7,5% van het plangebied en 10% voor het oostelijk gedeelte). De minimumwaterbreedte van een hoofdwatergang bedraagt 6 meter. Verder kan onderscheid worden gemaakt in hoofdwatergangen en overig water. Op de kaart "Water" zijn de hoofdwatergangen aangegeven, zoals die zullen bestaan na beëindiging van de glaswinnbouw in De Volgerlanden-Oost. Tot die tijd vormt ook de Jacobustocht nog een hoofdwatergang.

De stedenbouwkundige/ruimtelijke betekenis van de waterstructuur kan als volgt beknopt worden samengevat.

Er worden in de richting van de oorspronkelijke kavelstructuur vier hoofdelementen onderscheiden.

a. De Jacobustocht

Deze loopt van de Veersedijk tot aan de Langeweg / Rotterdamseweg met een gevarieerde vormgeving.

In het eerste deel bij de Langeweg maakt de Jacobustocht deel uit van een waterrijk dat ontstaat door verbreding van bestaande kavelsloten. In het tweede deel wordt de Jacobustocht vormgegeven in een profiel met aan één zijde een kade en aan de andere zijde een zachte ecologische oever. In het gedeelte van De Volgerlanden-Oost wordt de Jacobustocht verbreed tot een vijver die omsloten wordt door bebouwing (de Jacobushof).

b. De Sophialaan

Het water langs de Sophialaan verandert van singel langs de hoofdweg naar het water in het park en vervolgens naar de singel tot aan de Veersedijk. Het profiel met een brede natuurlijke gever maakt dat in dit gebied recreatie en ecologie samengaan.

c. Kasteelvijver en Rietlaan

Het "laagste" deel van De Volgerlanden zal op een bijzonder punt in de wijk worden gemarkeerd door het kasteel en door de grote vijver waarin dit "kasteel" is gelegen.

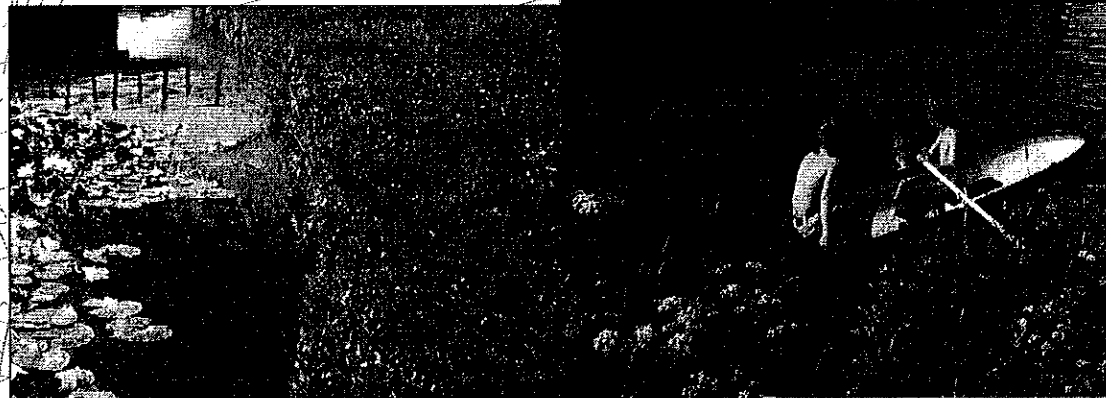
De Rietlaan wordt aan de zuidzijde versterkt door een watergang tot aan de Veersedijk.

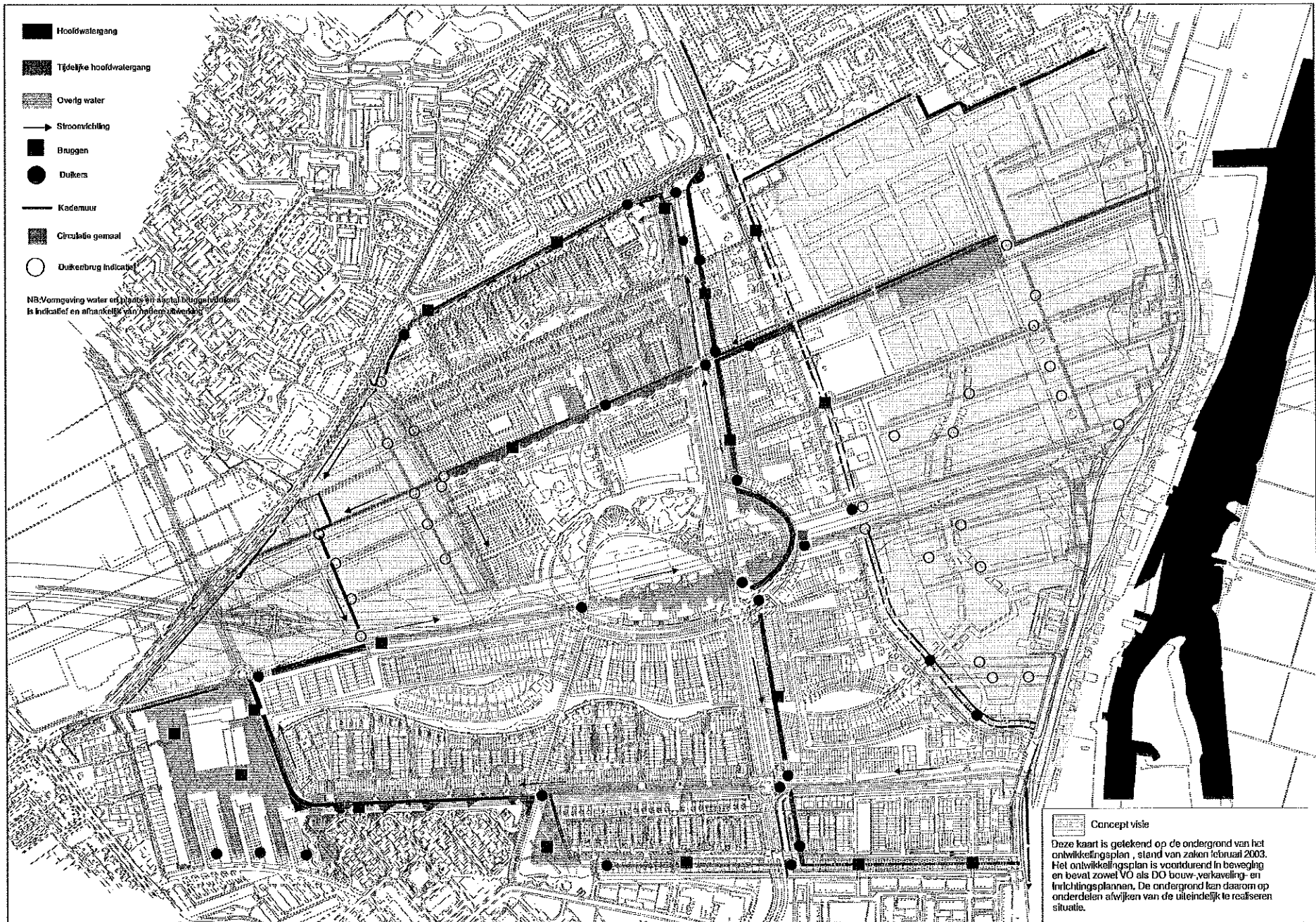
d. Het open waterrijk

Het gebied aan de Onderdijkse Rijweg wordt door toevoeging van diverse sloten in de kavelinrichting versterkt tot een waterrijk. Dit waterrijke gebied biedt in ecologische zin rijke inrichtingsmogelijkheden en krijgt daarmee gelijke kansen voor een karakteristiek wonen aan het water.

Naast de vier hoofdelementen volgens de kavelrichting kan het water langs de Laan van Welhorst worden genoemd. Door de gevarieerde waterlandbebouwing zal de waterloop aan de oostzijde een architectonische accentuering krijgen. Het water vormt tevens één van de dragers van de verbinding tussen de twee poorten in respectievelijk de Noord- en de Zuidwand.

Daar waar de waterstructuur deel uitmaakt van de hoofdwatergangen, dienen deze te voldoen aan de door het waterschap gestelde eisen met betrekking tot de breedte en de vormgeving (raamplan Waterhuishouding). Hierover vindt afstemming plaats met vertegenwoordigers van het Waterschap IJsselmonde.

3.6 Speelvoorzieningen

De groenstructuur biedt functioneel ruimte aan speelvoorzieningen. Uitgangspunt daarbij is, dat voor de diverse leeftijdsgroepen adequate speelvoorzieningen worden aangeboden, op een passende afstand tot de woning. Voor de laagste leeftijdscategorie zullen in de directe woon-omgeving speelvoorzieningen worden aangelegd. Een aantal speelvoorzieningen zal, mede door hun ruimtebeslag, een plaats moeten krijgen binnen de hoofdgroenstructuur. Met name het Sophiapark biedt ruime mogelijkheden voor diverse voorzieningen.

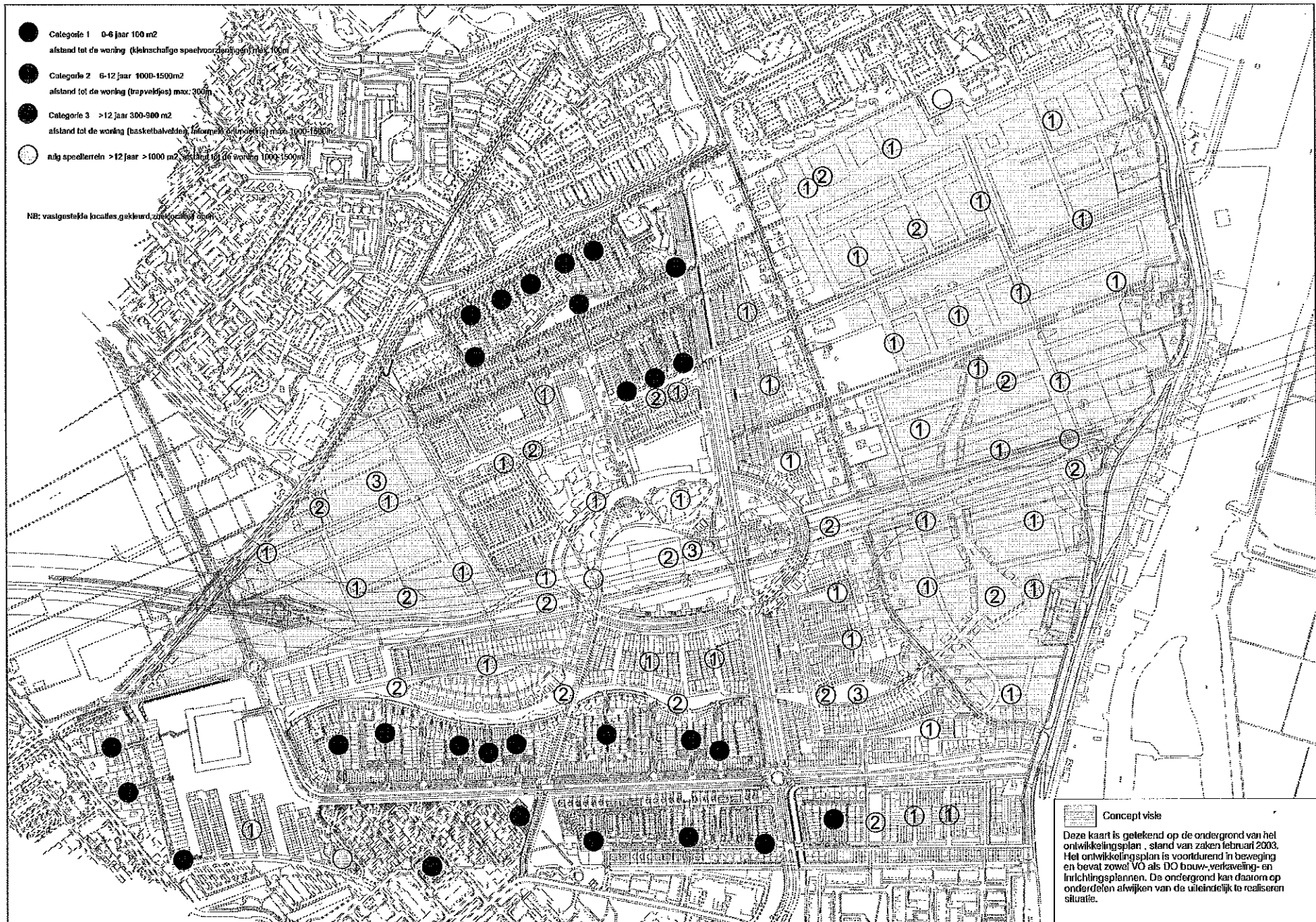
Het uitgangspunt om voor de verschillende leeftijdsgroepen speelvoorzieningen aan te bieden op passende afstand tot de woning is gebaseerd op het volgende programma:

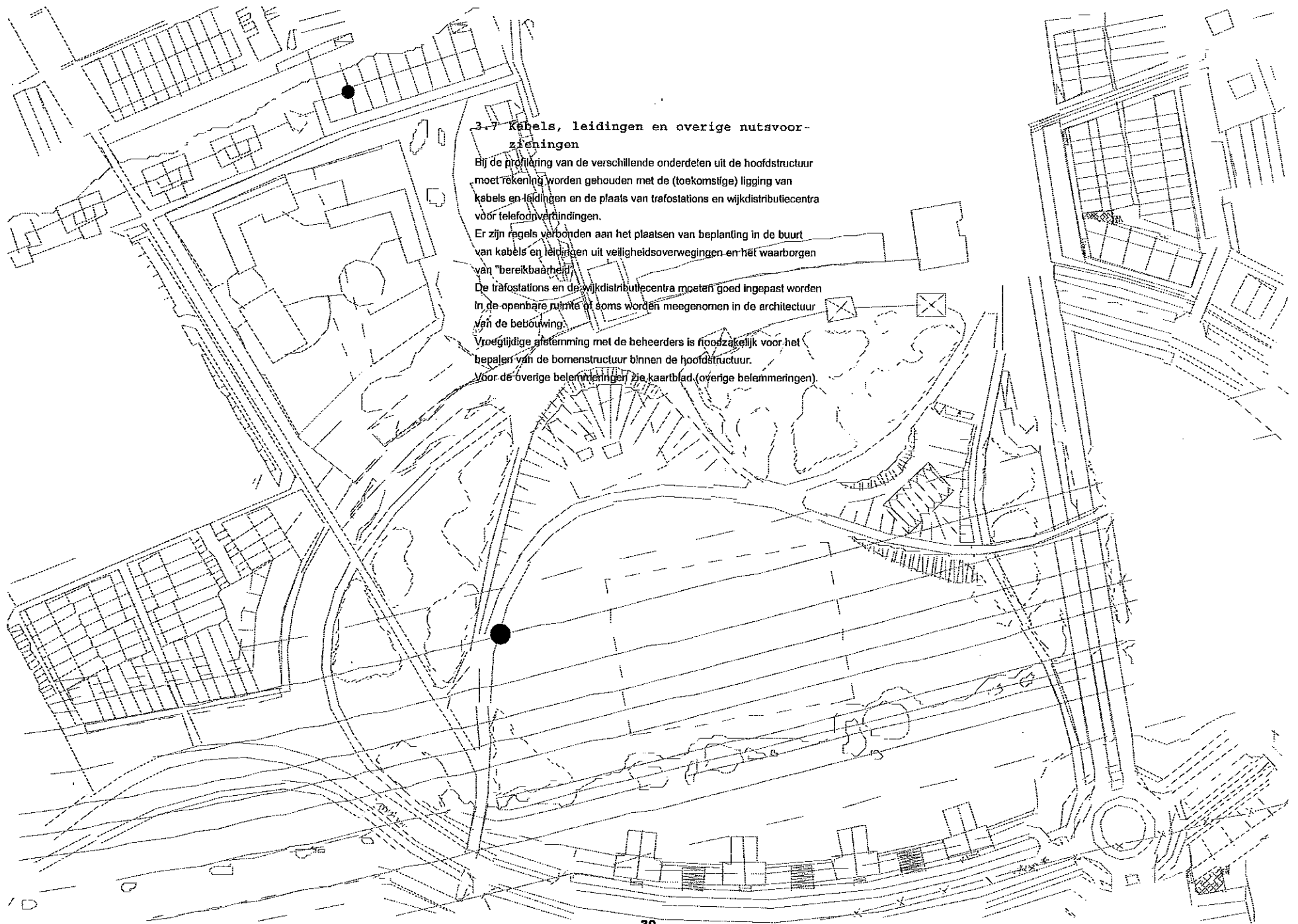
- Categorie 1, voor de jongste kinderen van 0-6 jaar:
Kleinschalige speelvoorzieningen op buurtniveau, meerdere speelplekken van circa 100 m² op maximaal 100 meter afstand van de woning.
- Categorie 2, voor de lagere schooljeugd van 6-12 jaar:
Op buurtniveau een trapveldje en speelvoorzieningen met een omvang van 1000-1500 m² op afstand van maximaal 300 meter van de woning.
- Categorie 3, voor jongeren ouder dan 12 jaar:
Informeel ontmoetingsplaatsen of bijvoorbeeld een basketbalveldje met een omvang van 300-900 m² op een afstand van maximaal 1000-1800 meter van de woning.

In en om De Volgerlanden zullen vier zogeheten "ruige" speelterreinen worden gerealiseerd voor kinderen boven de 12 jaar waarvan één, het bestaande jeugd speelpark, ligt in de wijk Kruiswiel. De omvang van de ruige speelterreinen is circa 1000 m² en de afstand tot de woning is circa 1000-1500 meter.

Op bijgaande kaart worden suggesties gegeven voor een mogelijke situering van de eerdergenoemde categorieën van speelvoorzieningen.

3-7 Kabels, leidingen en overige nutsvoorzieningen

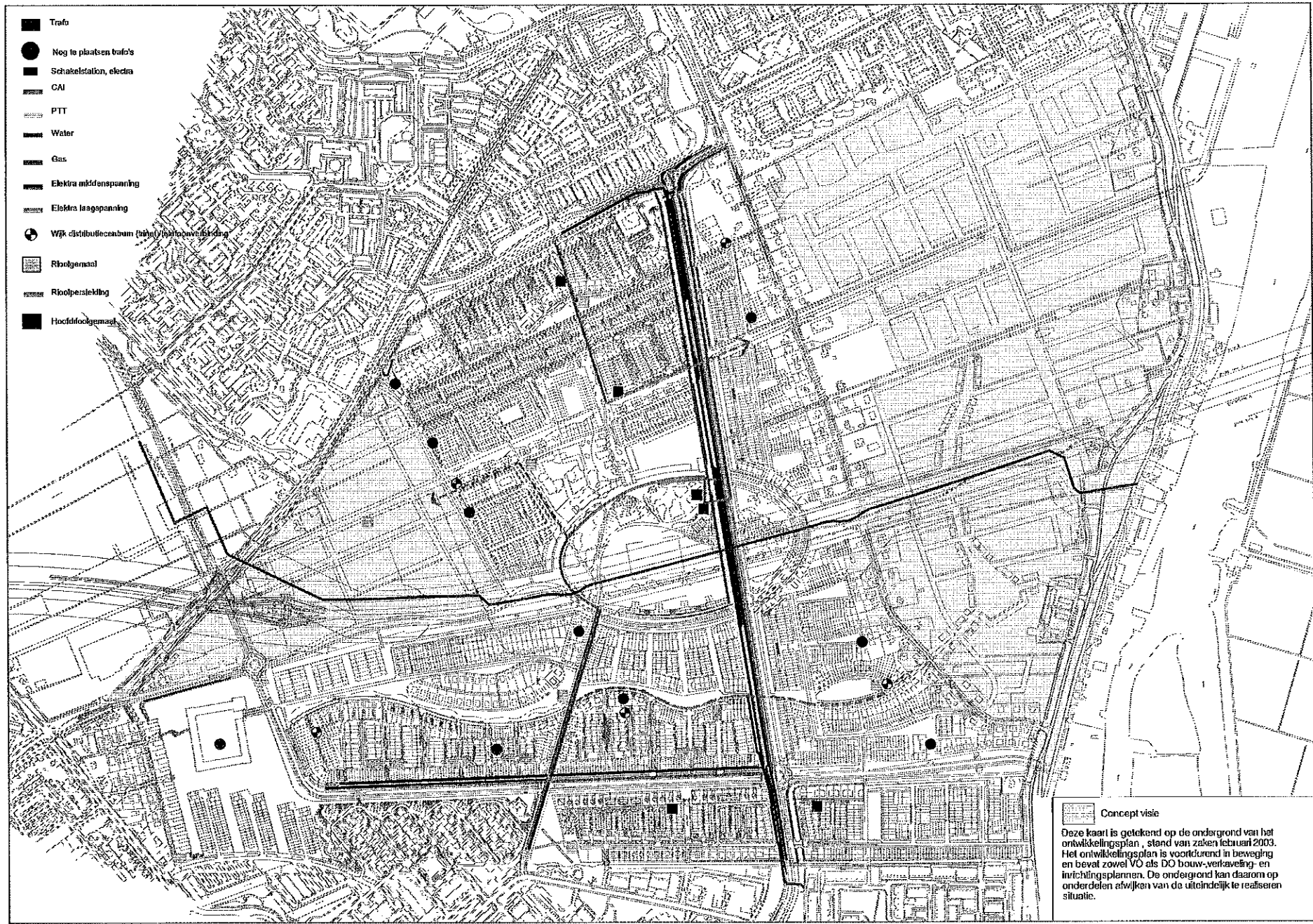
Bij de profilering van de verschillende onderdelen uit de hoofdstructuur moet rekening worden gehouden met de (toekomstige) ligging van kabels en leidingen en de plaats van trafostations en wijkdistributiecentra voor telefoonverbindingen.

Er zijn regels verbonden aan het plaatsen van beplanting in de buurt van kabels en leidingen uit veiligheidsoverwegingen en het waarborgen van "bereikbaarheid".

De trafostations en de wijkdistributiecentra moeten goed ingepast worden in de openbare ruimte of soms worden meegenomen in de architectuur van de bebouwing.

Vroegtijdige afstemming met de beheerders is noodzakelijk voor het bepalen van de bomenstructuur binnen de hoofdstructuur.

Voor de overige belemmeringen zie kaartblad (overige belemmeringen).

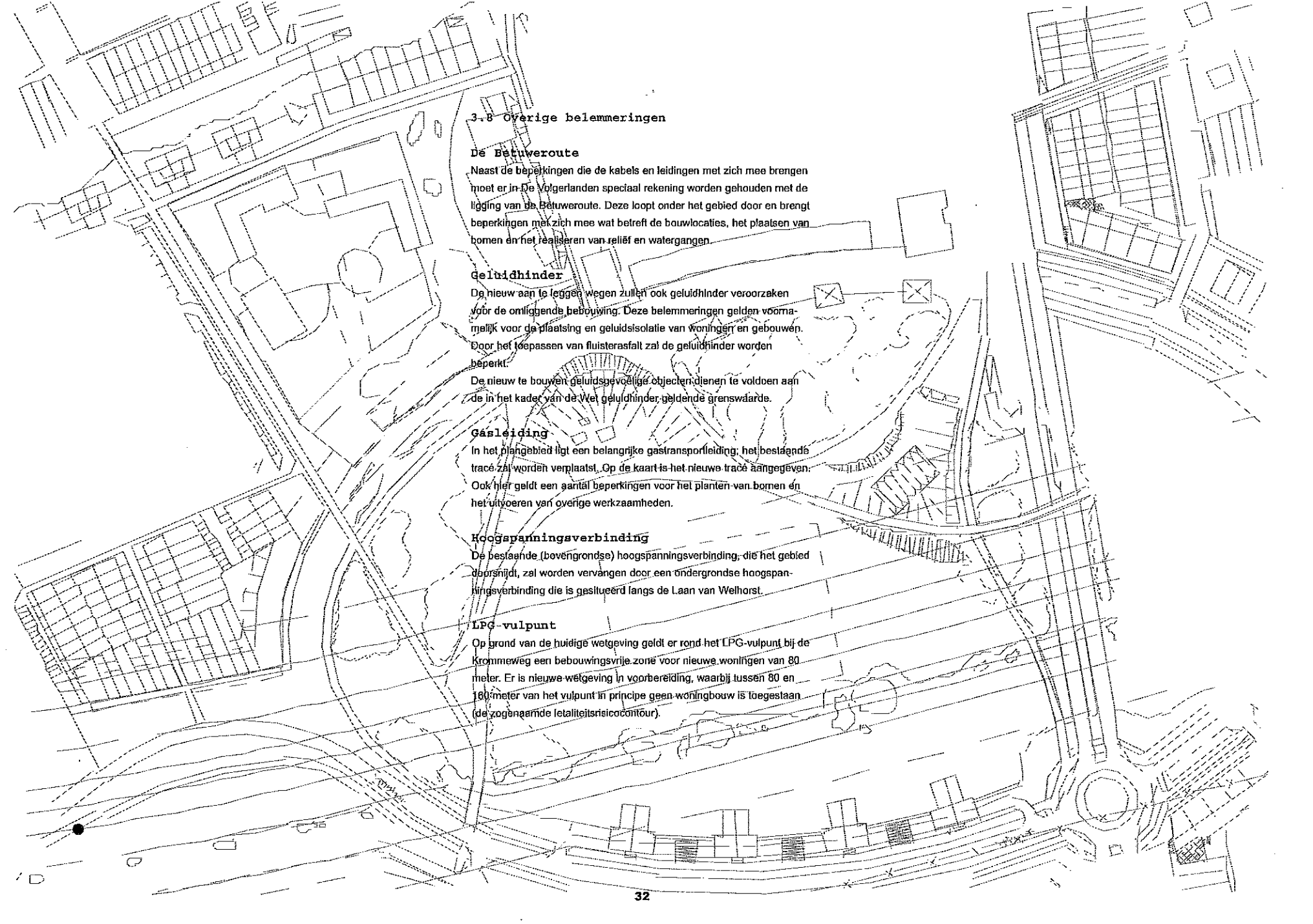

- Trafo
- Nog te plaatsen trafo's
- Schakelstation, electra
- CAI
- PTT
- Water
- Gas
- Elektra middenspanning
- Elektra laagspanning
- ⊕ Wijk distributiecentrum (niet) uit te werken
- Ribbelgestel
- Ribbelprofiel
- Hoofdriehoekgestel

Concept visie

Deze kaart is getekend op de ondergrond van het ontwikkelingsplan, stand van zaken februari 2003. Het ontwikkelingsplan is voortdurend in beweging en bevat zowel VO als DO bouw-verkaveling- en inrichtingsplannen. De ondergrond kan daarom op onderdelen afwijken van de uiteindelijk te realiseren situatie.

3.8 Overige belemmeringen

De Bétuweroute

Naast de beperkingen die de kabels en leidingen met zich mee brengen moet er in de Volgerlanden speciaal rekening worden gehouden met de ligging van de Bétuweroute. Deze loopt onder het gebied door en brengt beperkingen met zich mee wat betreft de bouwlocaties, het plaatsen van bomen en het realiseren van reliëf en watergangen.

Geluidhinder

De nieuw aan te leggen wegen zullen ook geluidhinder veroorzaken voor de omliggende bebouwing. Deze belemmeringen gelden voornamelijk voor de plaatsing en geluidsisolatie van woningen en gebouwen. Door het toepassen van fluisterasfalt zal de geluidhinder worden beperkt.

De nieuw te bouwen geluidsgevoelige objecten dienen te voldoen aan de in het kader van de Wet geluidhinder geldende grenswaarde.

Gasleiding

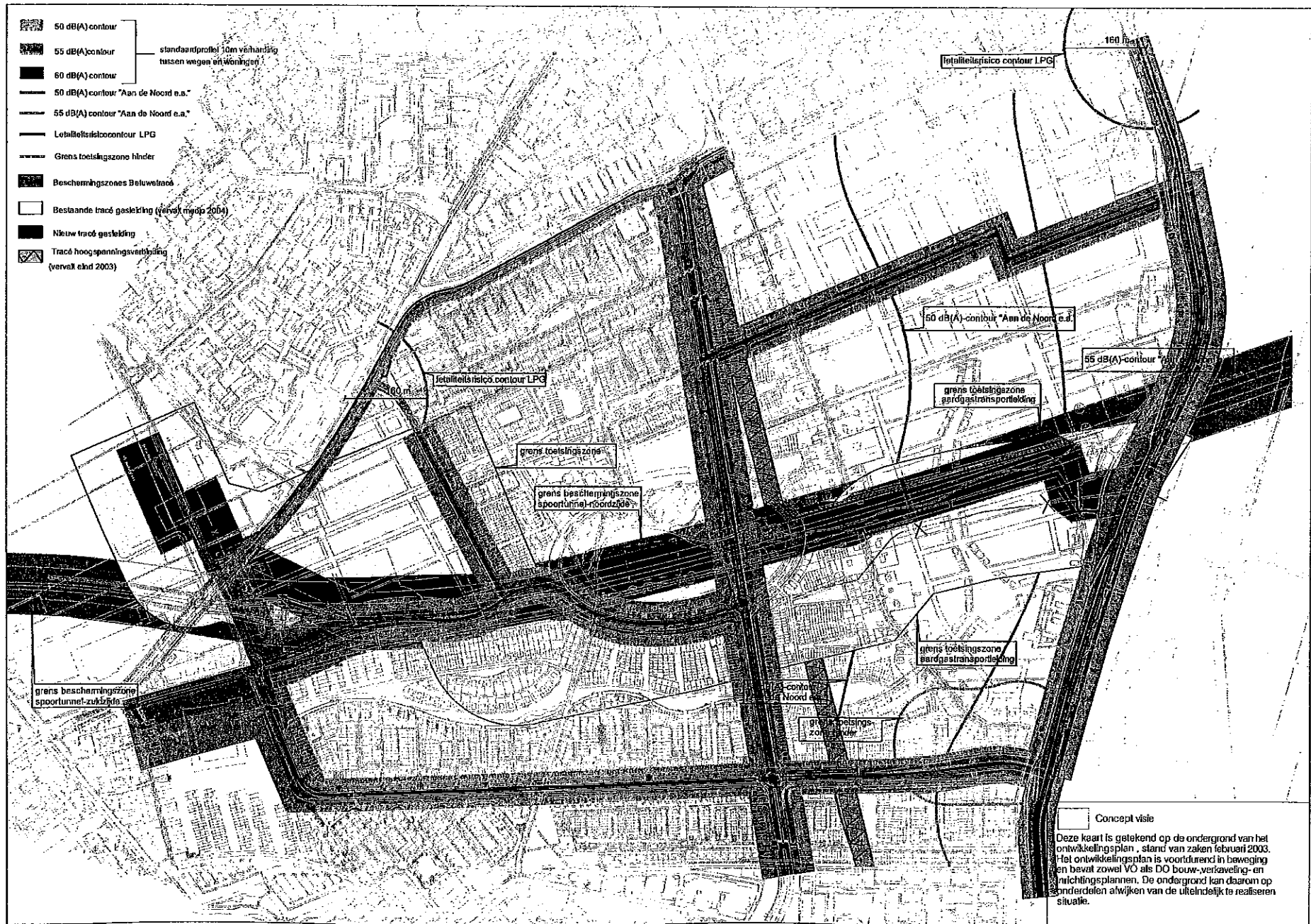
In het plangebied ligt een belangrijke gastransportleiding; het bestaande tracé zal worden verplaatst. Op de kaart is het nieuwe tracé aangegeven. Ook hier geldt een aantal beperkingen voor het planten van bomen en het uitvoeren van overige werkzaamheden.

Hoogspanningsverbinding

De bestaande (bovengrondse) hoogspanningsverbinding, die het gebied doorsnijdt, zal worden vervangen door een ondergrondse hoogspanningsverbinding die is gesitueerd langs de Laan van Welhorst.

LPG-vulpunt

Op grond van de huidige wetgeving geldt er rond het LPG-vulpunt bij de Krommeweg een bebouwingsvrije zone voor nieuwe woningen van 80 meter. Er is nieuwe wetgeving in voorbereiding, waarbij tussen 80 en 180 meter van het vulpunt in principe geen woningbouw is toegestaan (de zogenaamde letaliteitsrisicocontour).

3.9 Basisinrichtingselementen

De beleving van de openbare ruimte wordt voor een belangrijk deel bepaald door de inrichting hiervan. Een juiste keuze van verhardingen, groenvoorzieningen, verlichting en straatmeubilair dient met name de stedenbouwkundige structuur te ondersteunen en te versterken. Met name de hiërarchie van de ruimten moet herkenbaar worden vormgegeven. Als voorbeeld zullen de gebiedsontsluitingswegen, met de daarbij behorende fietspaden, in asfalt worden uitgevoerd en de diverse woonstraten in een elementenverharding, waarbij de kleur afhankelijk is van het straatgebruik.

Diverse planonderdelen zijn inmiddels gerealiseerd, waarbij de "toon is gezet" voor verdere uitwerking. Diverse referentiebeelden geven een beeld van reeds ontwikkelde ideeën.

Het toegepaste straatmeubilair per onderdeel:

1. Zit-elementen

Speelplek locaties	Parkbank	Struyk
'Standaard' locaties	Bank "Contour 325"	Maas en Waal
	Stoel "Contour 322"	Maas en Waal
'Bijzondere' locaties	Bank "Montseny" 3m	Samson DAE
	Stoel "Montseny"	Samson DAE
Jacobstocht	type Koro 70/15-1	Samson DAE

2. Afzet-elementen

Autovrije straten	Afsluithekje "41 6010"	Grijsen Park & Straatdesign
Overige toepassingen	Afzetpaal Lambda staal 70/71	Samson DAE
	Afzetpaal parkeerwachter	Velopa

3. Groenelementen

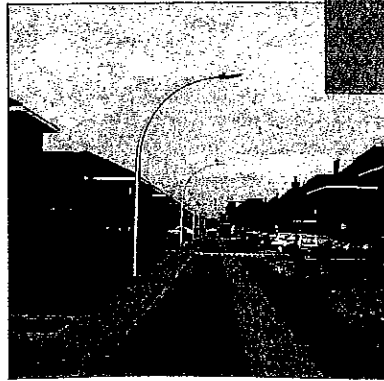
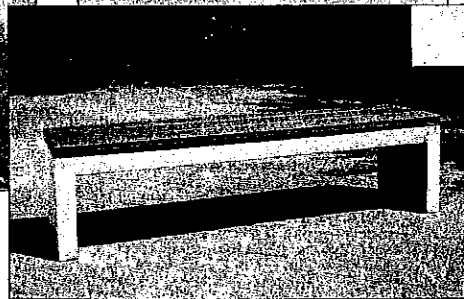
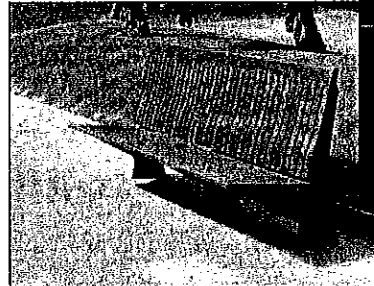
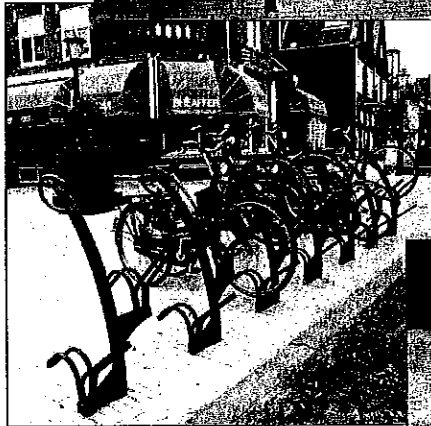
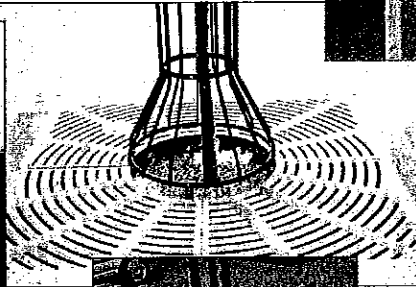
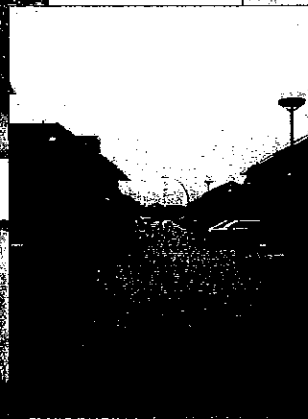
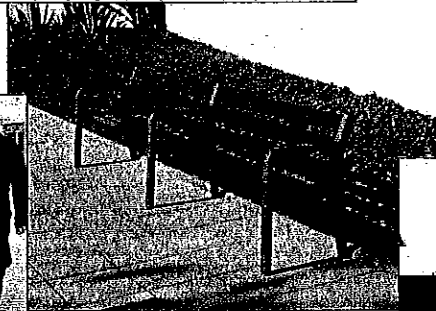
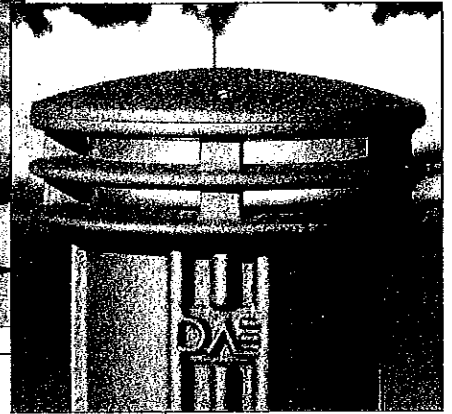
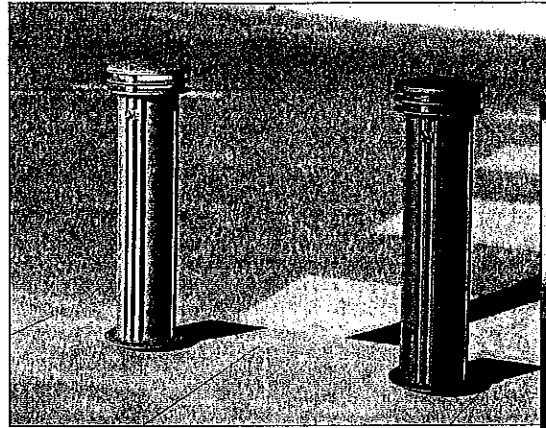
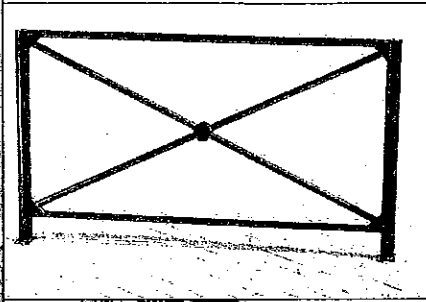
Boomroosters vierkant thermisch verzinkt	Samson
Boomring diameter 1m, buis 60mm	Samson

4. Fietsparkeerelementen

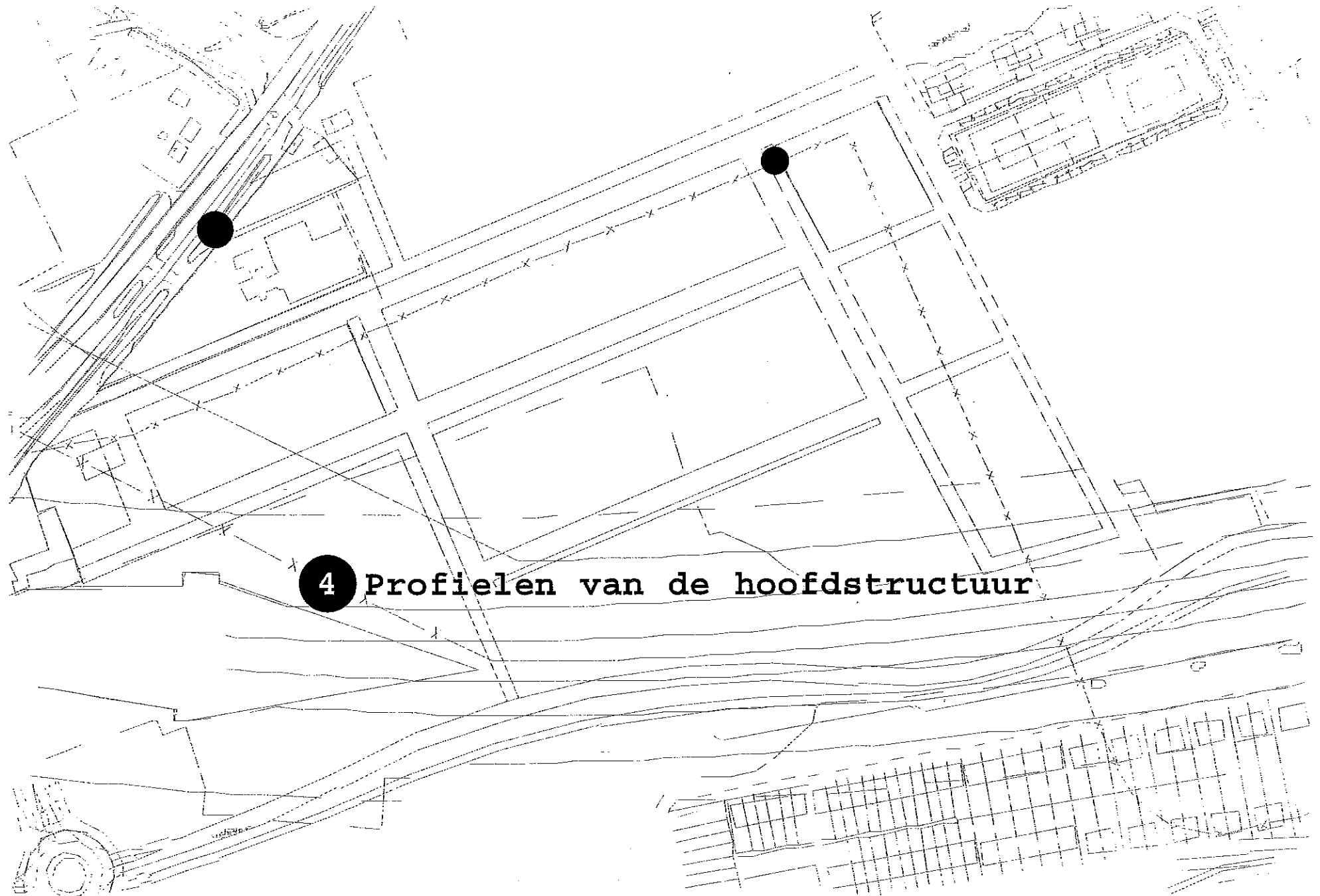
Fietsbeugels "Tulip"	Velopa
----------------------	--------

5. Verlichting

Hoofdwegen	gebogen lichtmast Altra 8.0 meter	Alcoa
	Armatuur Iridium	Philips
Rijwegen	gebogen lichtmast Altra 6.0 meter	Alcoa
	Armatuur Altra 2	Schröder
Woonstraten, voetpaden en fietspaden	con. Paalkop 4.0 meter	Alcoa
Achterpaden	Armatuur 2030	Industria
	con. Paalkop 4.0 meter	Alcoa
	Armatuur Padvinder 2400 of 2030	Industria met aangepaste aanlichting

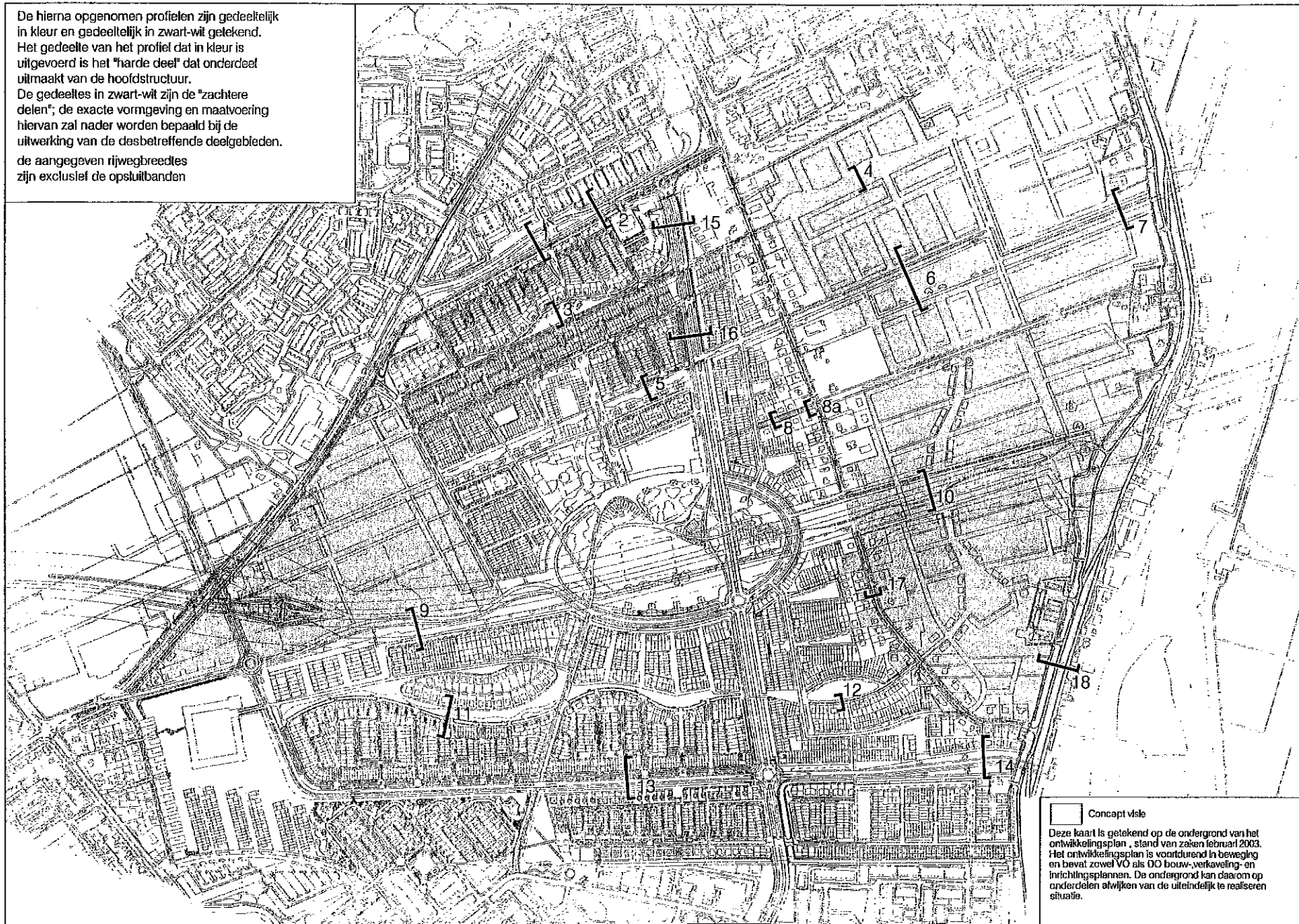

4 Profielen van de hoofdstructuur

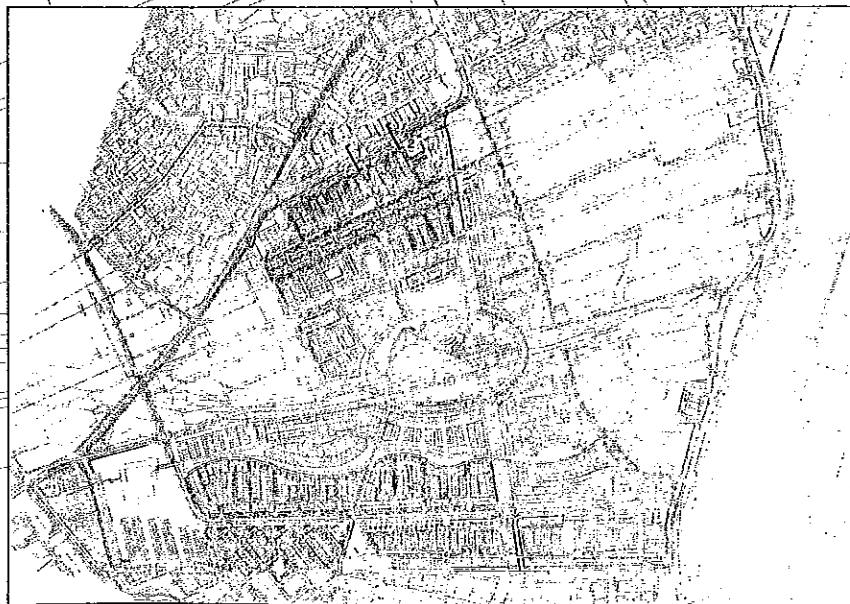
De hierna opgenomen profielen zijn gedeeltelijk in kleur en gedeeltelijk in zwart-wit getekend. Het gedeelte van het profiel dat in kleur is uitgevoerd is het "harde deel" dat onderdeel uitmaakt van de hoofdstructuur. De gedeeltes in zwart-wit zijn de "zachtere delen"; de exacte vormgeving en maatvoering hiervan zal nader worden bepaald bij de uitwerking van de desbetreffende deelgebieden. de aangegeven rijwegbreedtes zijn exclusief de opsluitbanden

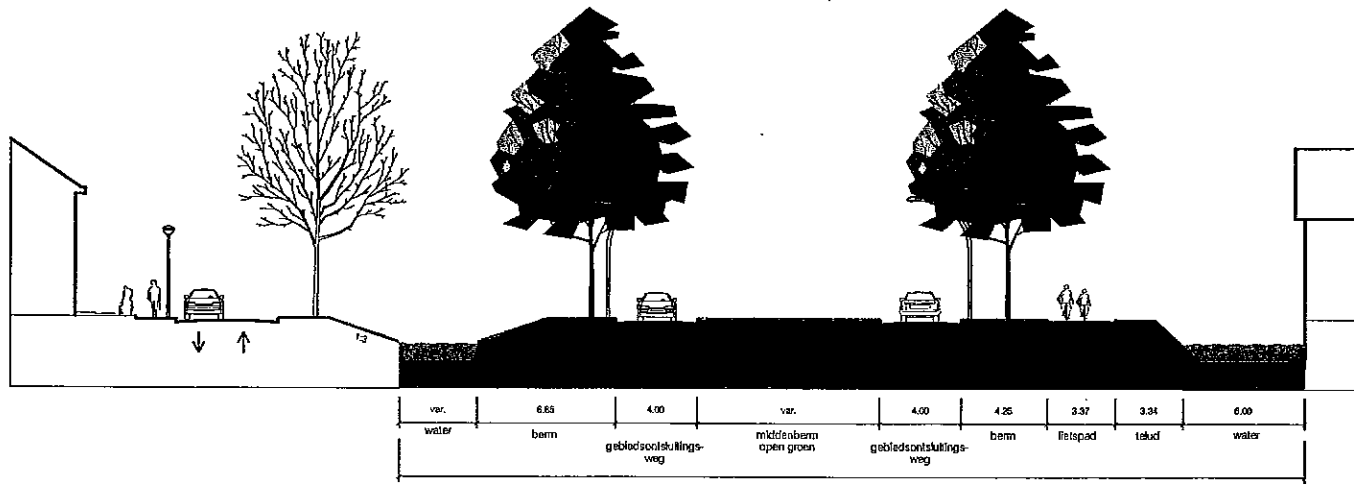

● *Fraxinus excelsior* 'Westhof's Gloria'
(gewone 'Es).

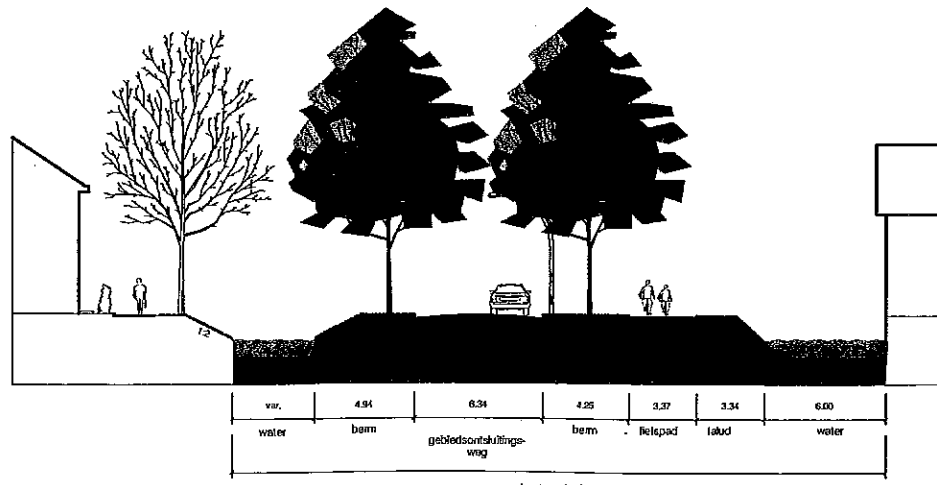
● *Fraxinus*
(Es)

bestaande situatie

Profiel 1
Krommeweg

bestaande situatie

Profiel 2
Krommeweg

schaal 1:250

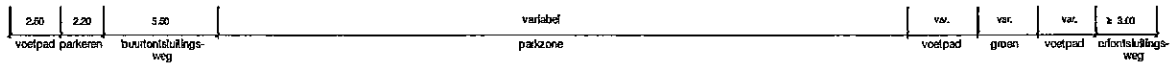
● *Metasequoia glyptostroboides*
(Watercyprea)

● *Prunus*
(Sierkers)

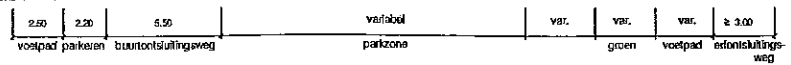
● *Prunus x yedoensis*
(Sierkers)

● *Fagus sylvatica*
(gewone Beuk)

Profiel 3
Amandelgaarde (west)

Profiel 4
Amandelgaarde (oost)

schaal 1:250

● *Alnus spaethii*
(Els)

● *Populus*
(Populier)

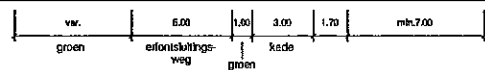
● *Salix sepulcralis*
'Tristis' (Traurwilg)

● *Taxodium distichum*
(Moerascypres)

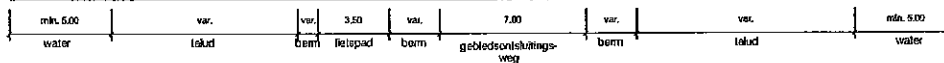

● collage van de kade

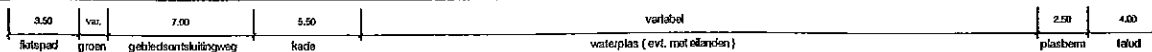

Profiel 5
Jacobusocht (west)

Profiel 7
Jacobusocht t.h.v. Veersedijk

Profiel 6
Jacobushof (oost)

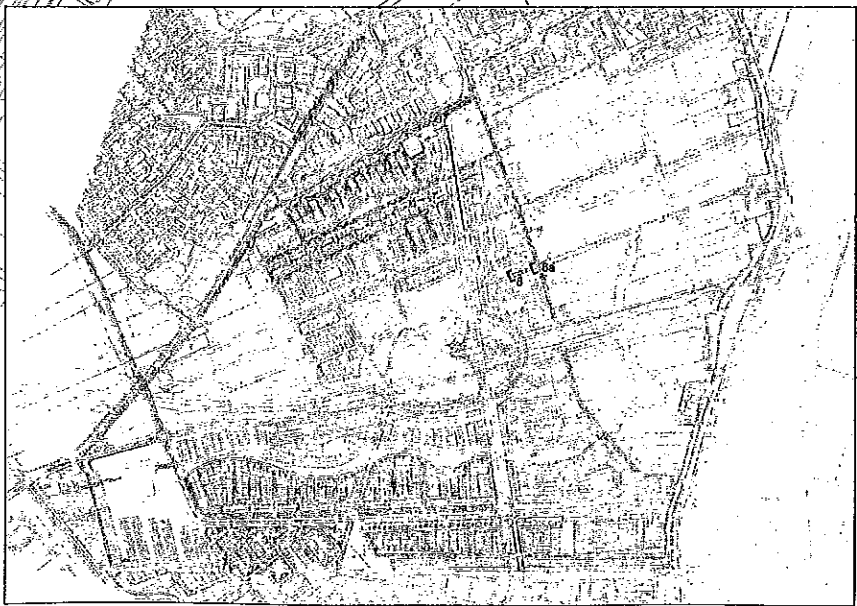
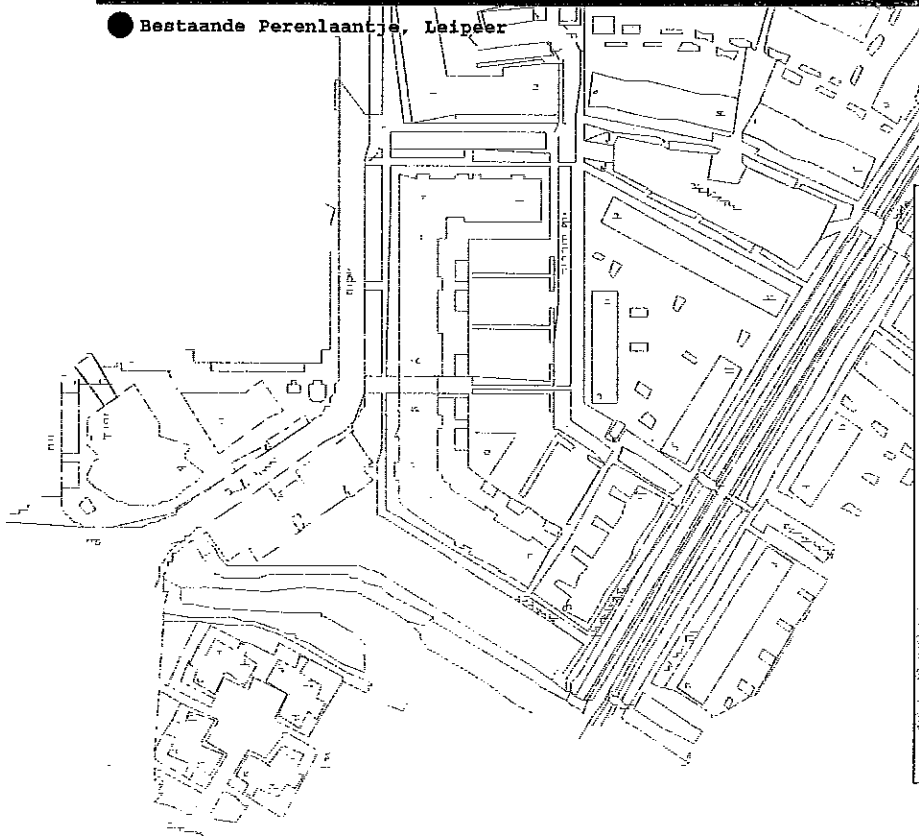
schaal 1:250

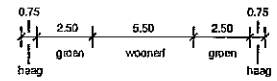

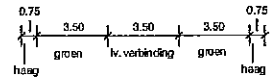
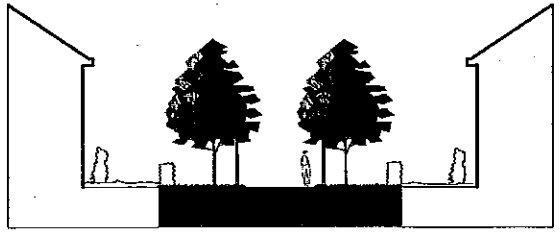
● Bestaande Perenlaantje, Leipeer

● *Pyrus calleryana*
'Chanticleer' (Sierpeer)

Profiel 8
Verlengde Perenlaantje

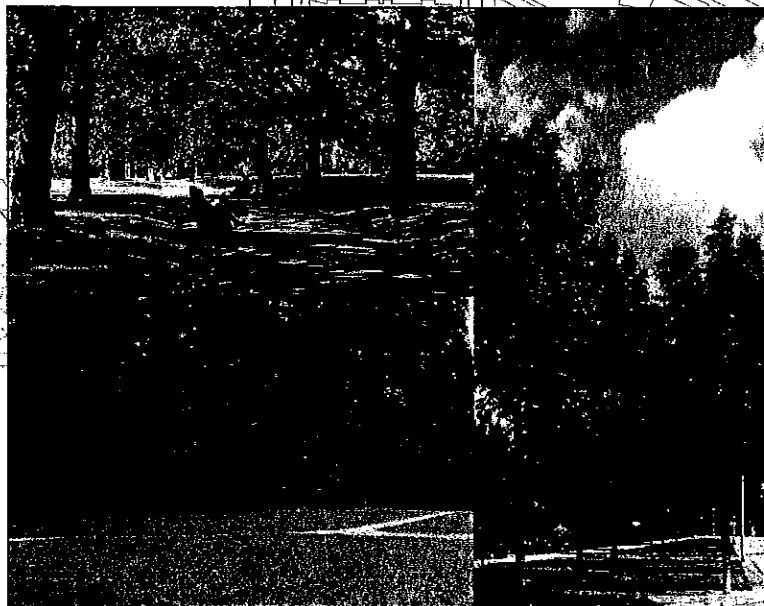

Profiel 8A
Perenlaantje t.h.v. Vrouwgefenweg

schaal 1:250

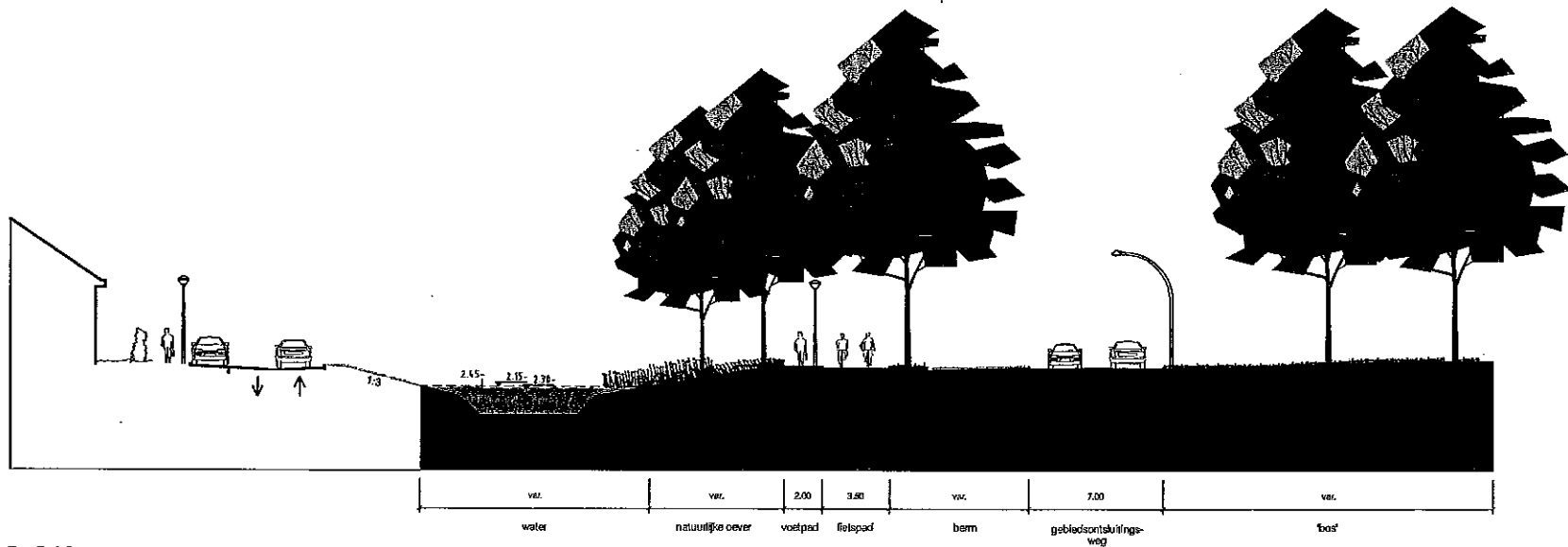
● Bloeiwijze Aesculus carnea (Kastanje rode) ● Quercus robur (Zomer Eik) ● Herfstkleur Acer rubrum (Rode esdoorn) ● Blad van Acer campestre (Veldesdoorn) ● Juglans regia (Zwarte Noot)

● Referentiebeelden van de parkzone en 'bosrand'

● Fraxinus excelsior 'Westhof's Glorie' (Gewone Es)

Profiel 9
Sophialaan (west)

Profiel 10
Sophialaan (oost)

schaal 1:250

● Prunus (Sierkers)

● Malus "Golden Hornet" (Sierappel)

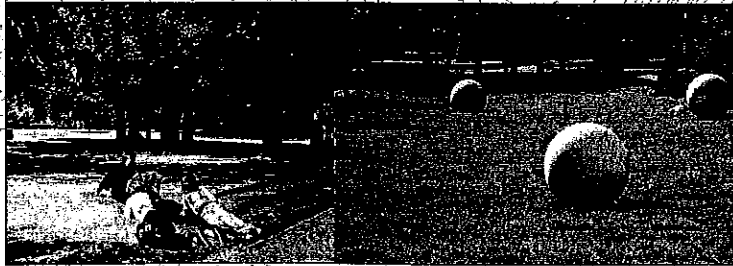
● Bloeiwijze Malus (Sierappel)

● Betula ermanii 'Blush' (Berk)

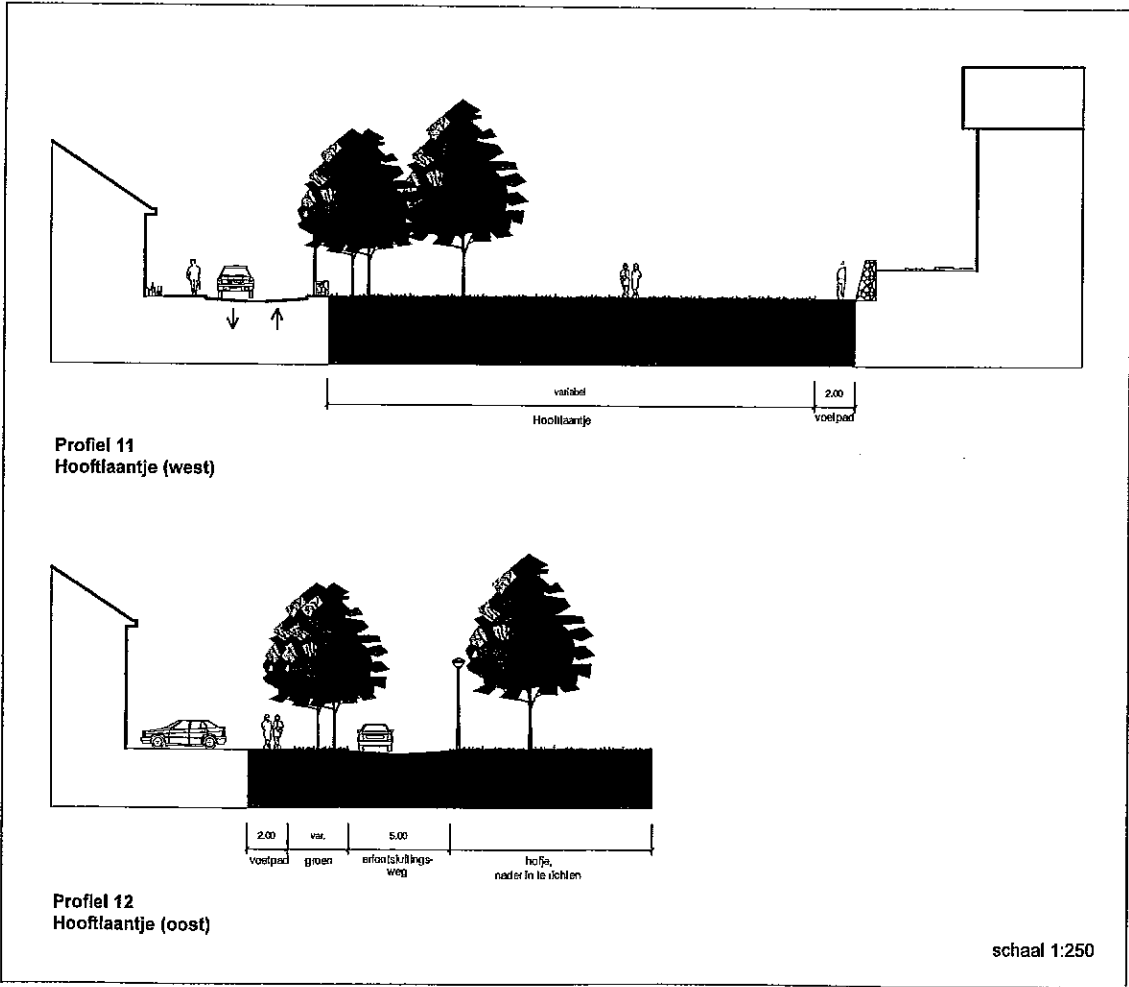

● Gleditsia triacanthos (Christusdoorn)

● Referentiebeelden van de parkzone

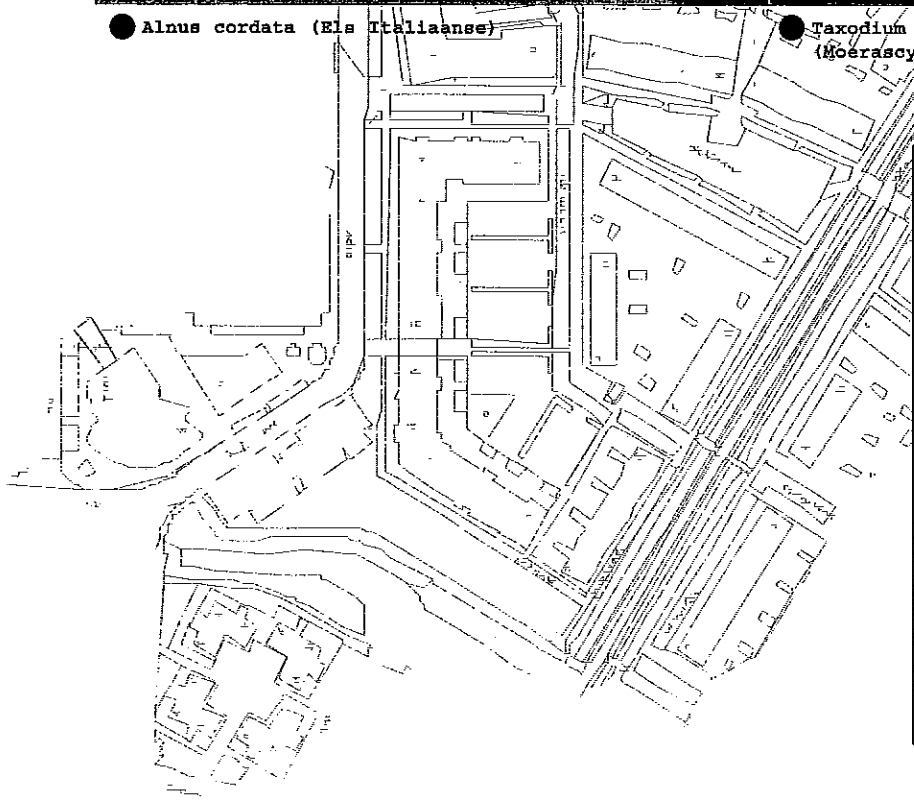
schaal 1:250

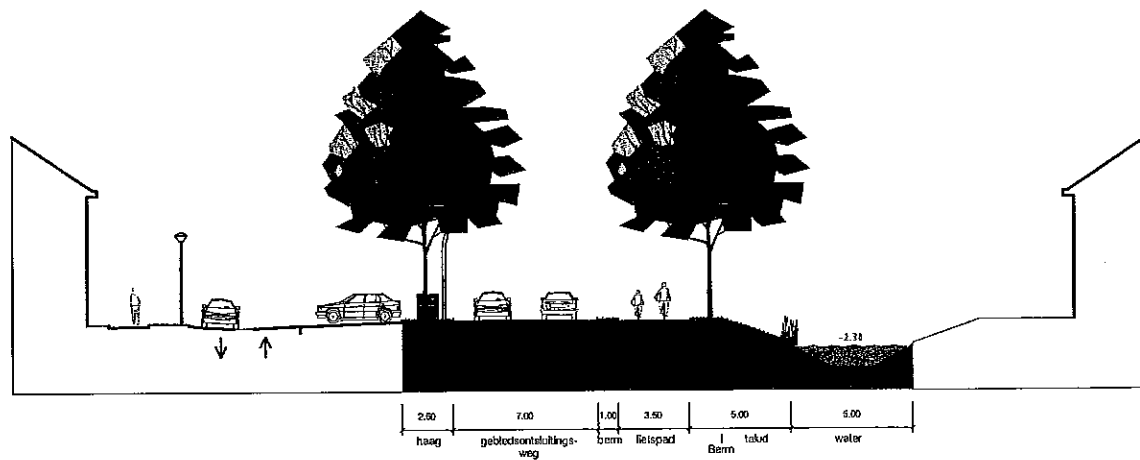

● *Alnus cordata* (Els Italiaanse)

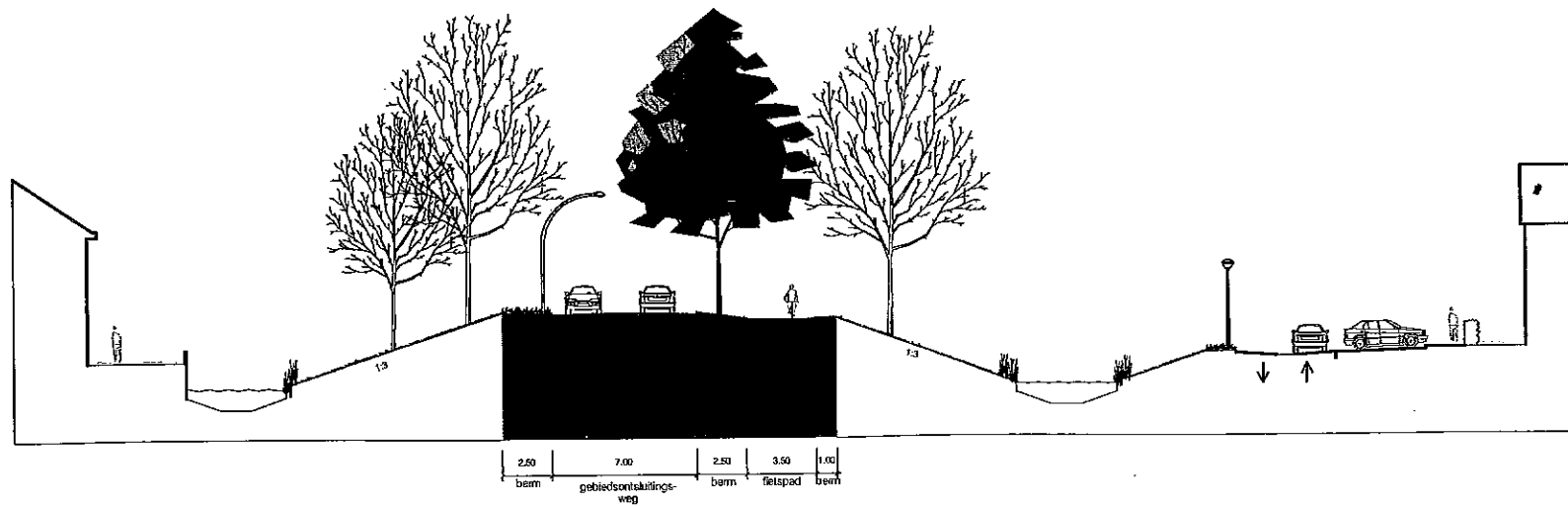
● *Taxodium distichum*
(Moerascypres)

● *Aesculus carnea*
(Rode Kastanje)

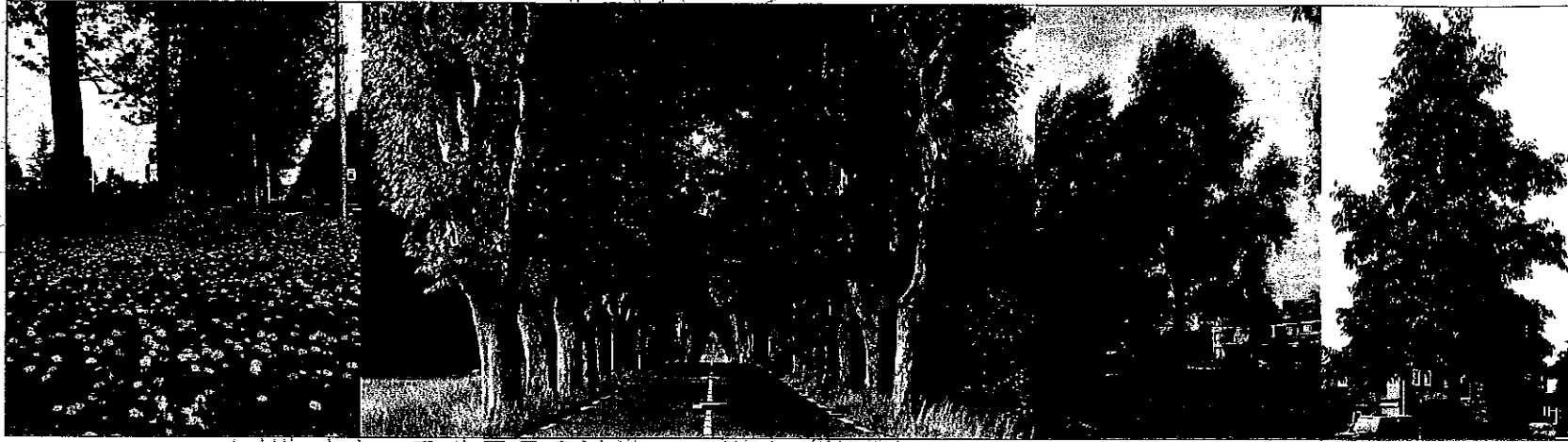
Profil 13
Rietlaan (west)

Profil 14
Rietlaan (oost)

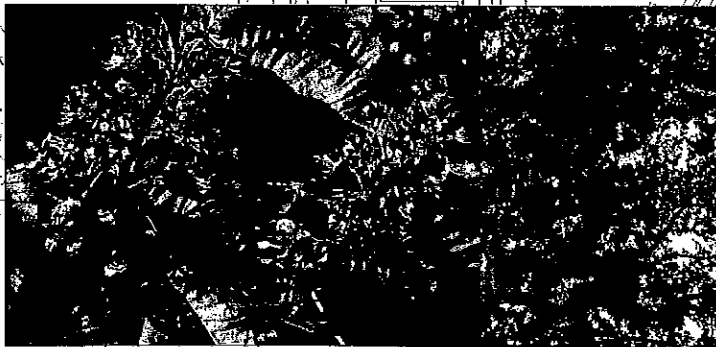
schaal 1:250

● Mogelijke begroeiing bermen ● Platanus
(Plataan)

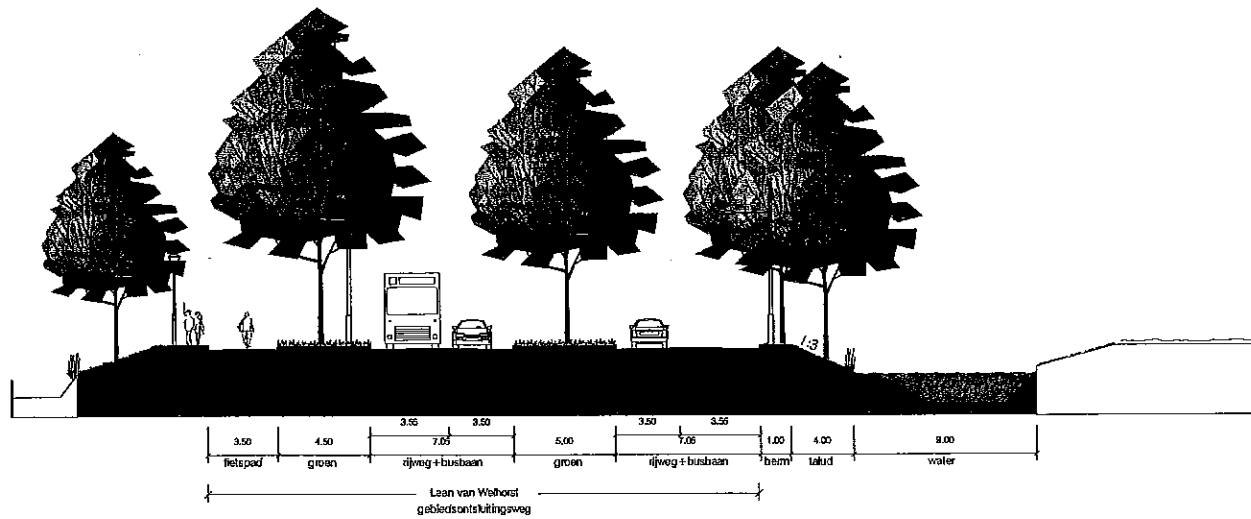
● Salix alba 'Chermesina' ● Alnus spaethii
(Schietwilg) (Els)

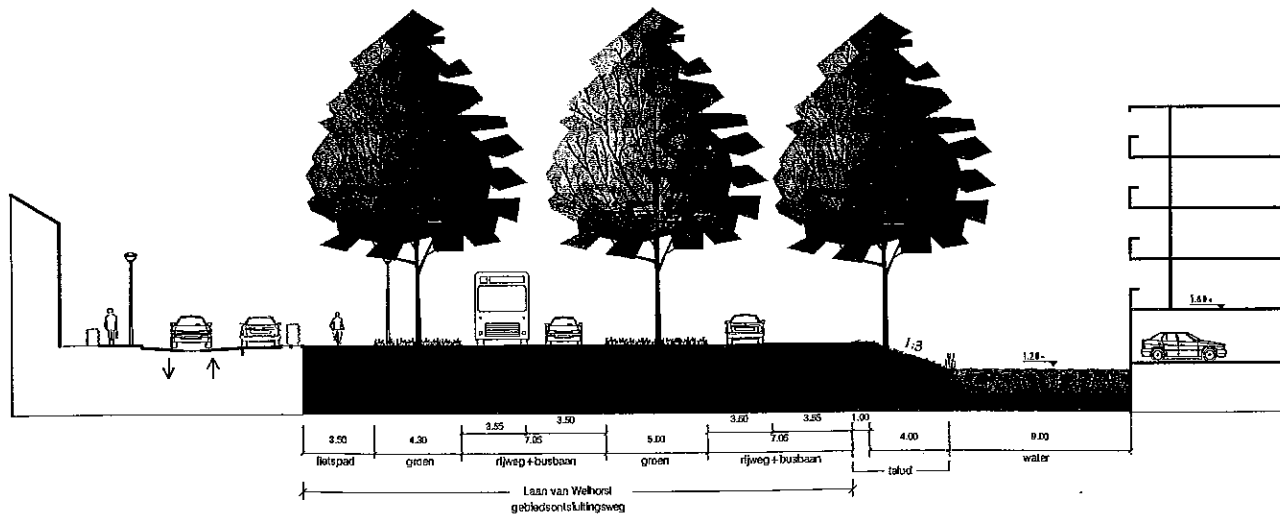
● Aesculus carnea
(Rode kastanje)

● Quercus robur
(Zomer Eik)

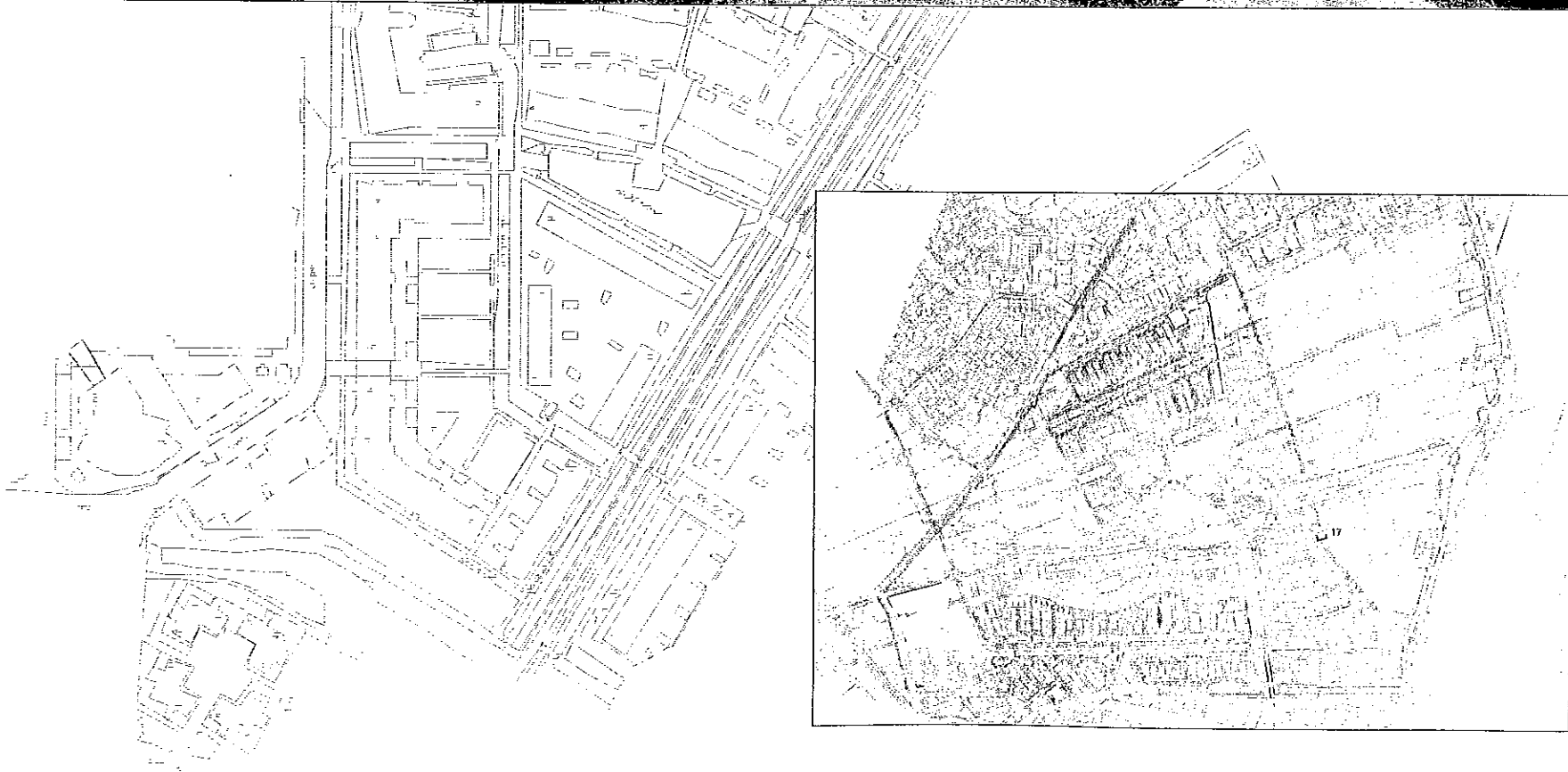
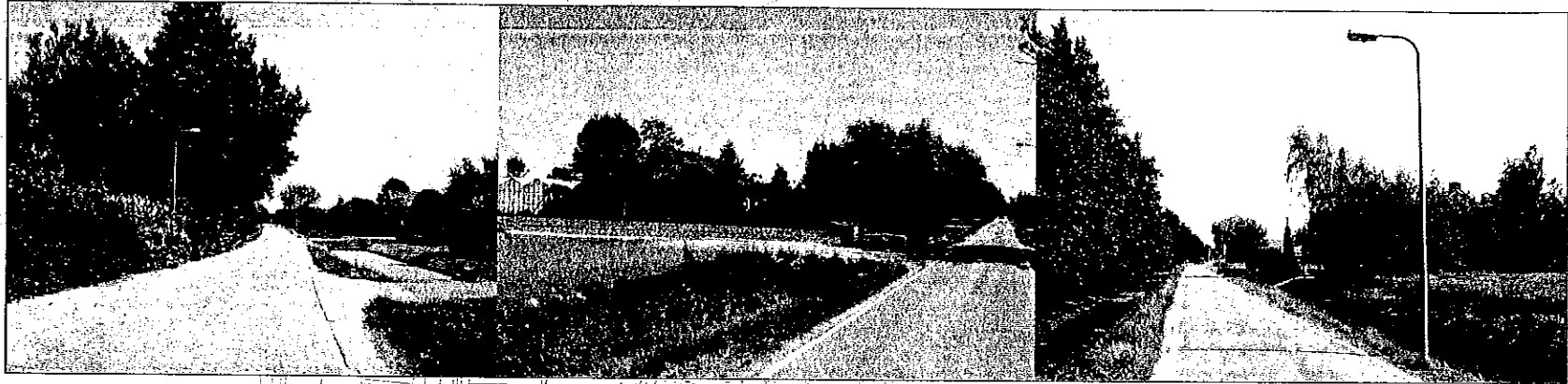

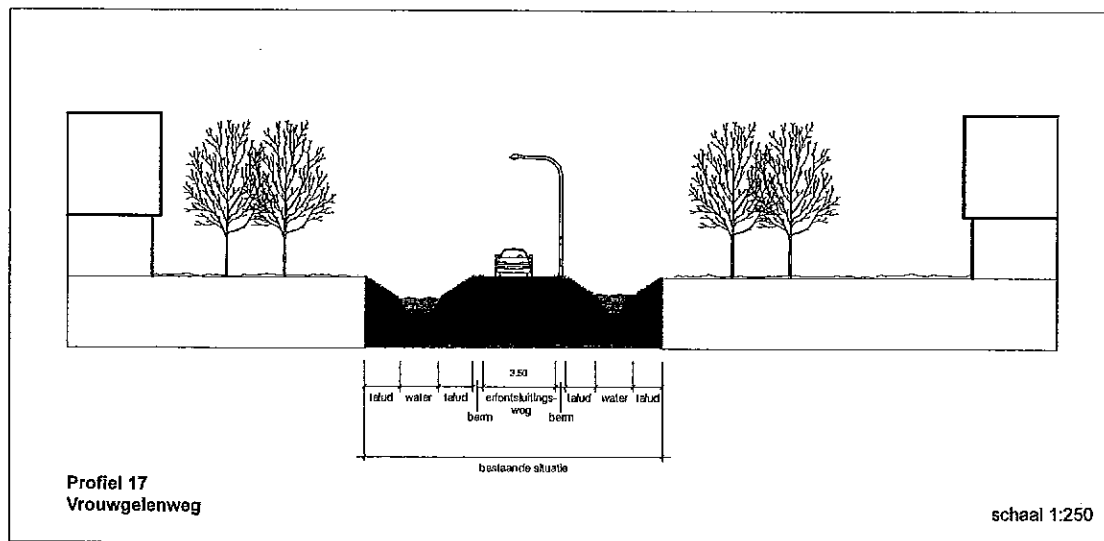
Profiel 15
Laan van Welhorst (voeg)
 In de zijberm bijzondere vorm van verlichting toepassen gecombineerd met bomen

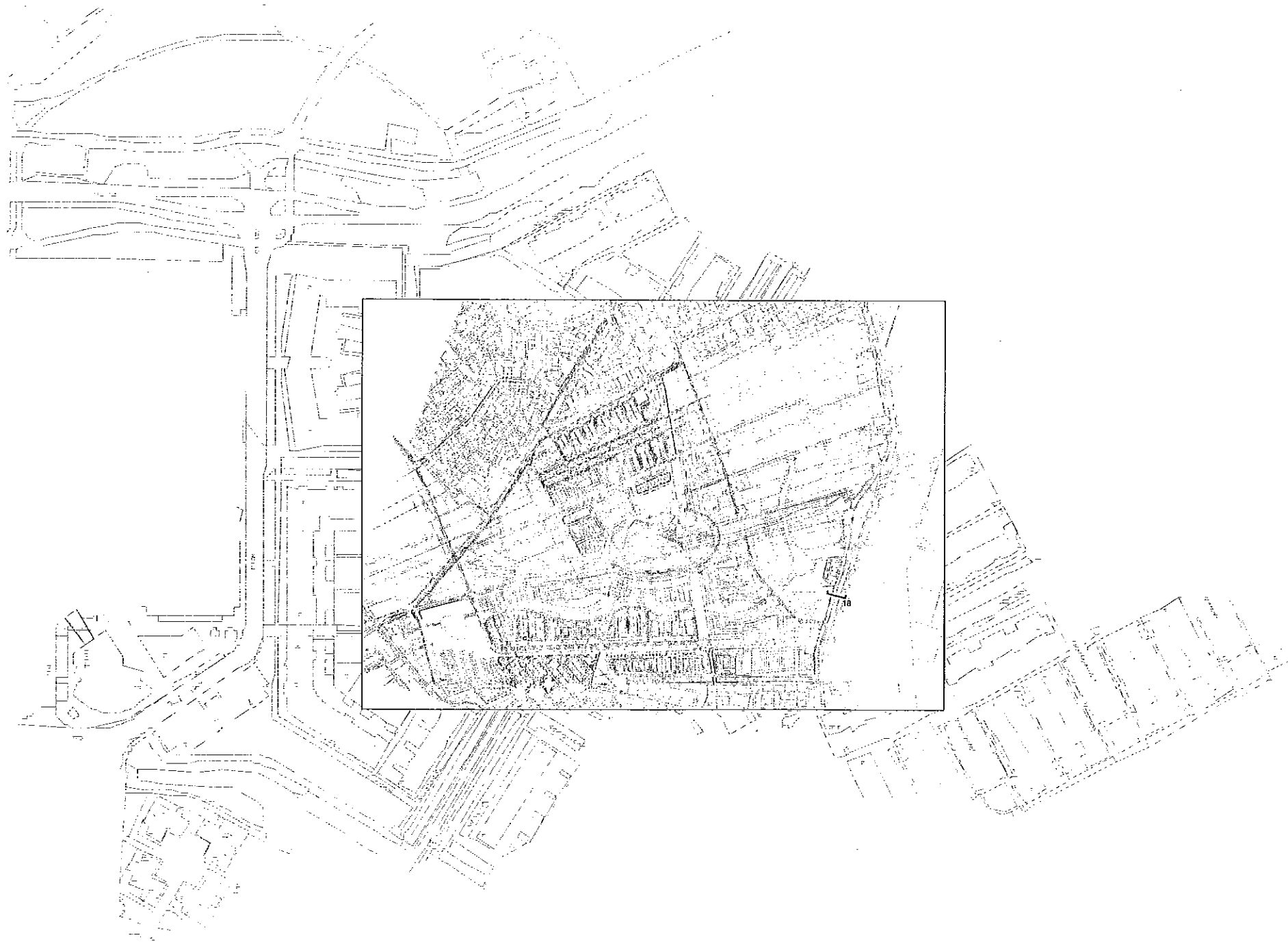
Profiel 16
Laan van Welhorst (midden)
 In de middenberm bijzondere vorm van verlichting toepassen gecombineerd met bomen

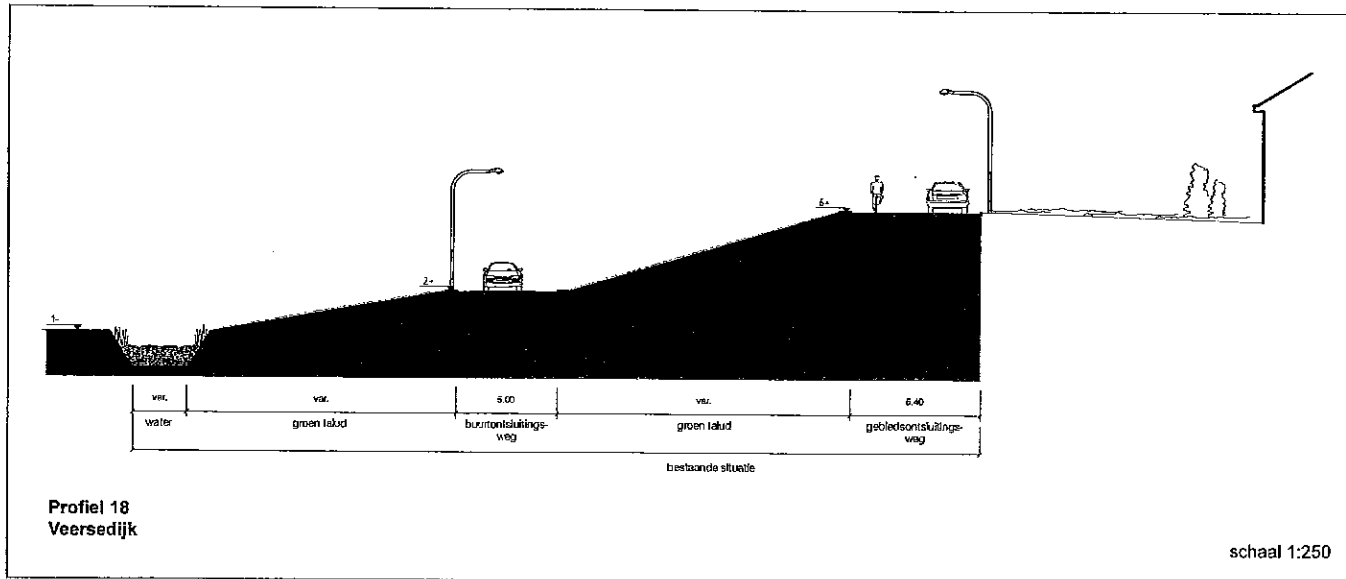
schaal 1:250

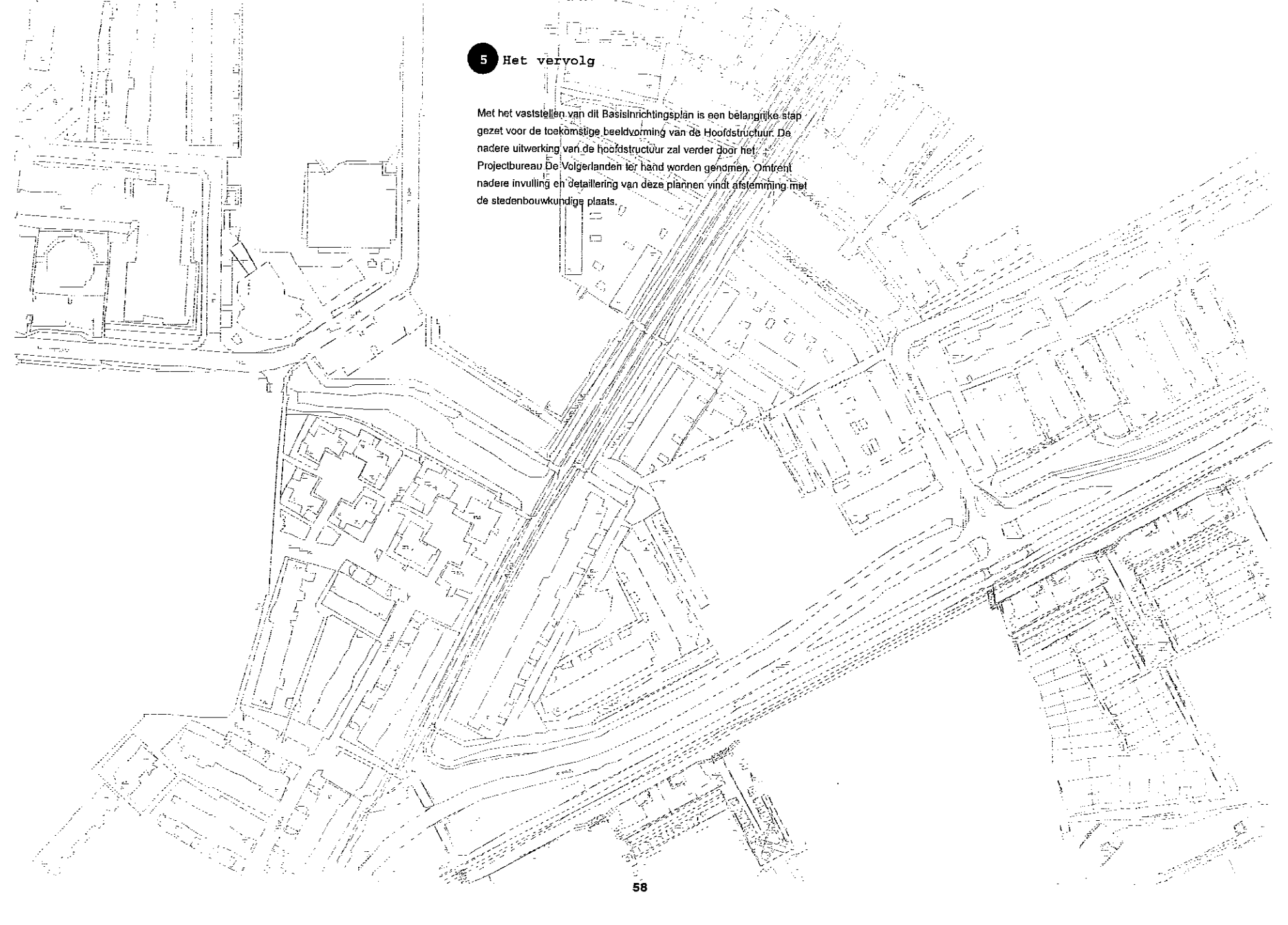

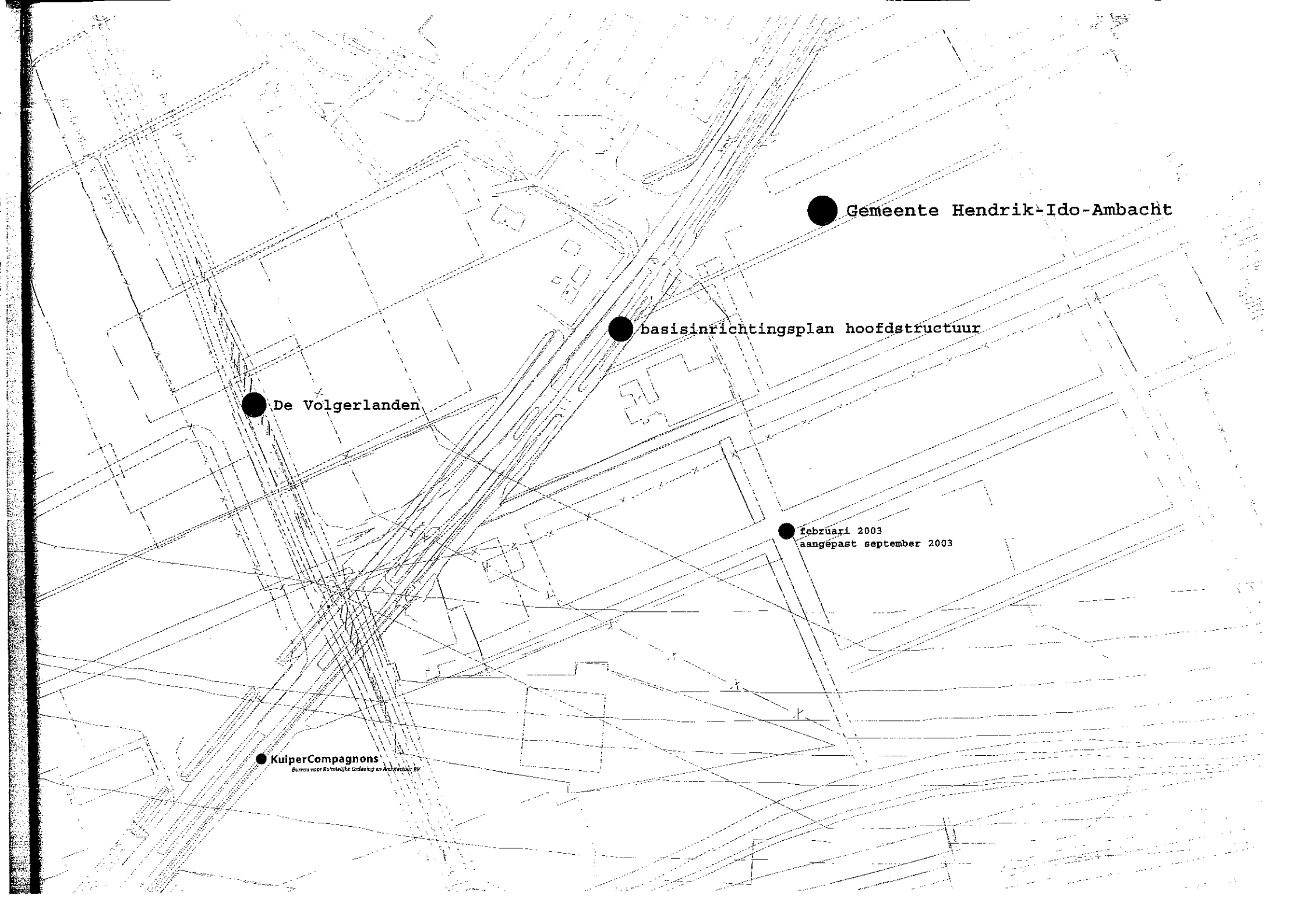

5 Het vervolg

Met het vaststellen van dit Basisinrichtingsplan is een belangrijke stap gezet voor de toekomstige beeldvorming van de Hoofdstructuur. De nadere uitwerking van de hoofdstructuur zal verder door het Projectbureau De Volgerlanden ter hand worden genomen. Omtrent nadere invulling en detaillering van deze plannen vindt afstemming met de stedenbouwkundige plaats.

● Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

● basisinrichtingsplan hoofdstructuur

● De Volgerlanden

● februari 2003
aangepast september 2003

● KuiperCompagnons
Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Architectuur BV